

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE ORMAN
SUÇLARINDA TOPLUM BİLİNCİ VE HUKUKUN ETKİNLİĞİ**

HAZIRLAYAN
ANIL MERCİMEK

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖKÇE GENÇAY

BARTIN-2019

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE ORMAN SUÇLARINDA
TOPLUM BİLİNCİ VE HUKUKUN ETKİNLİĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Amr MERCİMEK

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY - Bartın Üniversitesi
Üye : Prof. Dr. Aynur AYDIN - İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Nimet VELİOĞLU - İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

Anıl MERCİMEK tarafından hazırlanan “KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE ORMAN SUÇLARINDA TOPLUM BİLİNCİ VE HUKUKUN ETKİNLİĞİ” başlıklı bu çalışma, 12.09.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr.Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY (Danışman) .....

Üye : Prof. Dr. Aynur AYDIN .....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Nimet VELİOĞLU .....

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. H. Selma ÇELİKİYAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY danışmanlığında hazırlamış olduğum “KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE ORMAN SUÇLARINDA TOPLUM BİLİNCİ VE HUKUKUN ETKİNLİĞİ” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

12.09.2019

Anıl MERCİMEK

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimime başladığım ilk günden beri her türlü konuda yardımlarını esirgemeyen, gerek eğitim dönemimde gerek teze başlama sürecinde ve sonrasında danışmanlığımı üstlenen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Sayın Gökçe GENÇAY hocama saygı ve içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Ders dönemlerimde gerek eğitim gerek mesleki anlamda bilgi ve tecrübelerini paylaşan değerli hocam Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR'e ayrıca teşekkür edip saygılarımı sunarım.

Bana Ormancılık Hukukunu sevdiren yüksek lisansa başlamam konusunda destek olan ve Anabilim Dalı seçimimde örnek aldığım Prof. Dr. Aynur AYDIN, Doç. Dr. O. Devrim ELVAN ve Dr. Öğr. Üyesi Nimet VELİOĞLU hocalarıma teşekkürü borç bilir, saygılarımı sunarım.

Tez çalışmalarımda gerekli araştırmalarımı yaparken desteklerini esirgemeyen değerli müdürlerim Ercan ŞEN ve Mehmet KURUMEŞE Beyefendiye, kıymetli İşletme Şeflerim Sayın Vedat KOÇAK, Eren TOPCU, Serkan ÇALIŞKAN, Sedat IŞIK, Ramazan ÖNCEL, Muhammed SAVCI' ya, Küre Orman İşletme Müdürlüğü ve Taşköprü Orman İşletme Müdürlüğü Personellerine teşekkürlerimi borç bilirim.

Araştırmama konu Taşköprü ve Küre İlçelerindeki Yöre halkı ve köy muhtarlarına gösterdikleri ilgi ve sabırdan dolayı ayrıca teşekkür ederim.

Hayatımın her safhasında olduğu gibi tez çalışmam süresince de verdikleri moral ve destek ile beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan annem, babam ve abime, desteğini hiç esirgemeyen hem meslektaşım hem hayat arkadaşım Kübra Nur KALAYLI'ya sonsuz teşekkürler...

Bu Yüksek Lisans Tez çalışması Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir (Proje Kod No: 2017-FEN-CY-012). Bunun için Bartın Üniversitesi yetkililerine şükranlarımı sunarım.

Anıl MERCİMEK

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KASTAMONU ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE ORMAN SUÇLARINDA TOPLUM BİLİNCİ VE HUKUKUN ETKİNLİĞİ

Anıl MERCİMEK

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GENÇAY

Bartın-2019, sayfa: 53

Bu araştırmanın amacı orman alanı bakımından yoğun olan Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ndeki (KOBM) orman suçlarını yıllara göre değerlendirmek ve suç oranlarının değişimde hukukun ve toplum bilincinin etkisini incelemektir. Günümüzde ormanların sağladığı faydalar gün geçtikçe önem kazandıkça ormanların korunmasında hukuk kurallarından faydalanılması ve toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi için çabalar artırılmaya başlanmıştır.

Çalışmada öncelikle suç ve orman suçu kavramları incelenmiş, ardından orman suçlarının çeşitleri ve orman suçlarına karşı alınan önlemler değerlendirilmiştir. Sonrasında ise örnek alan olarak seçilen KOBM'ne bağlı köylerde halk ile bir anket çalışması yapılmıştır. Anket ile toplumun orman suçları ve cezaları konusundaki bilinci, onları orman suçlarını işlemeye veya işlememeye iten nedenler araştırılmıştır. Ayrıca suç oranlarının azaltılması ve hukukun etkisinin artırılması için toplumun ormana bakış açısı yine anket yardımı ile değerlendirilmiştir.

Toplum, orman suçları ve cezaları konusunda yeterince bilince sahipse ve kurallara uydukları için bölgede suç oranları az ise hukukun etkinliğinin yüksek olduğu söylenebilir. Bu da orman suçlarının azalması, orman varlığının korunması, sürdürülebilir ormancılık ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemli olup hukuk kuralları amacına ulaşmış

olacaktır. Ancak seçilen alandaki toplumun orman suçları konusunda yeterince bilince sahip olmasına rağmen suç oranlarının yüksek olması halinde hukukun etkinliğinin düşük olduğu, bağka önlemler alınması gerekeceği açıktır.

Anahtar Kelimeler: Orman suçları; Kastamonu; Hukukun etkinliği; Hukuk.

Bilim Kodu: 502.17.01

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

PUBLIC CONSCIOUSNESS AND LAW INFLUENCE IN FOREST CRIMES IN KASTAMONU REGIONAL FOREST DIRECTORATE

Anıl MERCİMEK

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Forest Engineering

Thesis Advisor: Assist. Prof. Gökçe GENÇAY

Bartın-2019, pp: 53

The aim of this study is to assess the forest crimes committed in Kastamonu Regional Forest Directorate (KRFD), where forest areas are densely located, and to examine the influences of law and public awareness on the change of crime rates. Nowadays, as the benefits of the forests are gaining importance, efforts made to make use of the rules of law in the protection of forests and to raise public awareness on this issue are also increasing.

In this study, first of all, the concepts of crime and forest crime were examined and then the types of forest crimes and the measures taken against them were evaluated. Afterwards, a questionnaire study was conducted with the people living in the villages affiliated to the KRFD, which was chosen as the sample field. Through the questionnaire, the public's awareness of forest crimes and penalties were investigated as well as the reasons leading them to commit or not to commit forest crimes.

In addition, the perspective of the society on the forest was also assessed with the help of the questionnaire in order to reduce the crime rates and to increase the effectiveness of the law. If the public is aware of forest crimes and penalties sufficiently, and the crime rates are low in the region because of the fact that they obey the rules, the efficiency of the law can be said to be high. This is important in terms of reducing the forest crime rates, preserving forest

assets, sustainable forestry and transferring it to future generations, and thus the legal rules meet their objectives. However, in case the crime rate is high despite the fact that the public awareness on forest crimes is sufficient, it is clear that the effectiveness of the law is low and other measures will be necessary to be taken.

Keywords: Forest crime; illegal logging; law influence; Kastamonu.

Science Code: 502.17.01

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	4
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xii
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
1.1. Ormanların Önemi	3
1.2.Orman Köylüsü.....	4
1.3.Orman Suçunun Tanımı ve Çeşitleri	6
1.3.1. Orman Suçlarının Unsurları	8
1.3.2. Suçların Özel Görünüş Halleri	10
1.4. Orman Kanununda Yer Alan Orman Suçları.....	11
1.4.1. Ağaç Kesme Suçu	11
1.4.2. Hayvan Otlatma Suçu	13
1.4.3. Orman Yakma Suçu	14
1.4.4. İşgal ve Faydalanma Suçu.....	15
1.4.5. Kaçakçılık ve Bulundurma Suçları	16
1.4.6. Zati ve Müşterek İhtiyaç Emvali Üzerinde İşlenen Suçlar	17
1.5. Orman Suçlarının Önlenmesinde Hukukun Etkisi.....	18
BÖLÜM LİTERATÜR ÖZETİ.....	19
BÖLÜM 3 MATERYAL VE METOT	21
3.1 Materyal	21

3.1.1. Küre Orman İşletme Müdürlüğü.....	22
3.1.2. Taşköprü Orman İşletme Müdürlüğü.....	23
3.2 Metot.....	24
3.2.1. Kruskal Wallis H Testi.....	27
3.2.2. Duncan Testi	27
3.2.3. Korelasyon Analizi	28
2.2.4. Regrasyon Analizi.....	28
BÖLÜM 4 BULGULAR VE TARTIŞMA	29
4.1. Orman Suçları ile İlgili Sayılar Veriler.....	29
4.2. Anket Sonuçları	32
4.3. Korelasyon Analizi	35
4.4. Regresyon Analizi.....	37
BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER	41
KAYNAKLAR.....	46
ÖZGEÇMİŞ.....	51
EKLER	52

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Sayfa No
1.1: Orman Kanunu'nun 14.maddesi; ağaç kesme suçu.	12
1.2: Orman Kanunu'nun 91.maddesi; ağaç kesme suçunun cezaları.	13
1.3: Orman Kanunu'nun 19 ve 95.maddeleri; otlatma suçu ve cezaları.	14
1.4: Orman Kanunu'nun 76 ve 110.maddeleri; orman yakma suçu ve cezaları.	15
1.5: Orman Kanunu'nun 17/1 ve 93.maddeleri; işgal ve faydalanma suçu ve cezaları. ...	16
1.6: Orman Kanunu 27 ve 108.maddeler; kaçakçılık suçu ve cezaları	17
1.7: Orman Kanunu'nun 31/. ve 98.maddeleri; zati ve müşterek ihtiyaç emvali üzerinde işlenen suçlar ve cezaları	18
3.1: KOBM'nin işletme müdürlükleri	21
4.1: Türkiye'de son 10 yılda gerçekleşen orman suçlarında ki sayısal değişim	30
4.2: KOİM'de son 10 yıllık suç oranı değişimi	30
4.3: TOİM'nin son 10 yıllık suç oranı değişimi	31

TABLULAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
No	No
3.1: KOİM'nin orman alan miktarları	22
3.2: TOİM'nin orman alan miktarları	24
3.3: Araştırma Değişkenlerinin Tanımlanması	26
4.1: Türkiye'de son 10 yılda gerçekleşen orman suçlarında ki sayısal değişim	29
4.2: Halkın gözünde ormanların insanlardan korunması gerekliliği ve devlet denetiminin yeterliliği	33
4.3: Halkın gözünde orman suç çeşitlerinin önem sırası.....	33
4.4: Suç işlenme sebepleri.....	35
4.5: Korumaya etki eden faktörler.....	35
4.6: Tüm değişkenler arasındaki korelasyon analizi	36
4.7: Suç Bilinci Değişkeninin Doğrusal Çoğul Regresyon Analizi Sonuçları.....	37
4.8: Ceza Bilinci Değişkeninin Doğrusal Çoğul Regresyon Analizi Sonuçları.....	38
4.9: Bilinç düzeylerinin karşılaştırılması	38
4.10: Toplumun Suç ve Ceza Bilinç Düzeylerinin, İşletme, Yaş, Cinsiyet, Eğitim ve Gelir Düzeylerine Göre Farklılığı	39

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bir toplumda yaşayan insanların rahat, huzurlu ve düzenli hayat sürmesi için bir takım sosyal düzen kurallarına ve en önemlisi maddi yaptırımlar içeren hukuk kurallarına ihtiyacı vardır. Sosyal düzen kuralları içinde yer alan hukuk kuralları, içeriklerine göre çeşitli dallara ayrılmıştır. Ceza hukuku da bu dallardan biri olup toplum düzeni için koyulan hukuk kurallarına uyulmaması ve suç sayılan eylemlerin gerçekleşmesi halinde kullanılan, cezai yaptırımlar uygulayan oldukça geniş bir hukuk dalıdır.

Orman suçları ve cezalarını içeren hukuk kuralları ise ceza hukukunun özel hukuk alanlarından biri olup %28'i ormanlarla kaplı ülkemizin önemli bir hukuk alanını oluşturmaktadır. Özellikle ormanla iç içe yaşayan halkın ormanla olan ilişkisini düzenleyen hukuk kurallarına uyması gereklidir. Bu kurallara uymaması halinde ise karşılaşacağı yaptırımları bilmesi, orman suçlarında toplum bilinci ve hukukun etkinliğinde önemli bir rol oynar.

İlk çağlarda serbest ve düzensiz yararlanmaya konu olan ormanlar daha çok barınma, beslenme ve avcılık amacıyla kullanılmıştır. Bilinçsiz ve serbestçe yapılan bu tür yararlanmalar sonucu ormanlar büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Bu tahribin önüne geçmek, ormanlardan yararlanmayı hukuk ve ormancılık tekniği açısından düzenlemek, orman için zararlı eylemleri yasaklamak ve bu yasağı ihlal edenleri cezai müeyyidelerle cezalandırmak orman varlığının korunması için ortaya çıkan yöntemlerden biri olarak görülmektedir (Elvan, 2005).

Hiçbir zaman yasa koyucu suç ve cezaları koyarken *suç oluşsun ve ceza verilsin* amacını gütmeyiz. Yasa koyucunun amacı her zaman suçun oluşmaması ve cezanın verilmemesi yönündedir. Bu nedenle toplumun, hukuk kurallarına, hukuk kurallarında yazılı olan suçlara ve bu kurallara uymamaları durumunda karşılaşacakları tepkilere yani cezalara olan bilinci oldukça önemlidir.

Cezalandırma, tarihsel süreçte suç ile mücadele etmenin en yaygın ve etkin yolu olarak benimsenip uygulanmıştır (Kızmaz, 2005). Caydırıcılık teorisinin önde gelen teorisyenlerinden Bentham, bireylerin suç işlemleri ile elde edecekleri faydanın, suçun

maliyetinden daha az olması durumunda cezaların caydırıcı olabileceğini ileri sürmektedir (Kızmaz, 2005). Bunun dışında suç işleme eğiliminde olan kişiler, daha fazla denetim olduğunu gördüklerinde de suç işlemekten vazgeçebilirler (Kovandzic ve Sloan, 2002).

Cezaların yüksek olmasına rağmen suç oranlarının da yüksek olduğunun tespit edildiği bir başka çalışma ise “caydırıcılık teorisi” ile çalışmaktadır (Friehe ve Miceli, 2017). Aynı çalışmada bunun bölgelere göre adalet endişeleri, politik ekonomi sorunları veya rant karmaşaları gibi nedenlerden kaynaklanabileceği açıklanmıştır.

Örneğin Türkiye’de ağaç kesme ve kaçakçılık suçları üzerine halk ile anket yapılan bir araştırmada, denekler mevcut cezaların varlığı ve yaşam koşulları altında bu suçu işlemekten vazgeçmeyeceklerini belirtmişlerdir (Yüksel vd., 2009). Bu durum cezaların caydırıcılığını sorgulatmaktadır ve toplumda suç ve ceza bilinci haricinde önleyici tedbirler alınması gerektiğini göstermektedir. Orman suçlarını önleyici en iyi tedbirin halkın gelir düzeyini artırmak ve ormana olan ihtiyacını azaltmak olduğu düşünülmektedir. Bu amaçla Türkiye’de devlet ormanlarının verimsiz olduğu yerlerde halka “özel ağaçlandırma” izinleri verilmektedir. Halkın özellikle gelir getirici türler ile ağaçlandığı ve bakımını yaptığı bu alanlar hem kırsal nüfusun gelirine katkı sağlamış hem de toplumun ormana olan ihtiyacını da azalttığı görülmektedir.

Bunların haricinde geçmişten gelen bir serbest kullanım istediği de vardır. Osmanlı döneminde ormanlardan kontrolsüz, plansız ve serbestçe yararlanmayı ifade eden “Cibal-i mübaha” anlayışı, bugün Türkiye ormanlarının yarısına yakınının bozuk nitelikte olmasının nedenlerinden bir tanesidir. Bu anlayışa 1937 yılında yürürlüğe konulan 3116 sayılı Orman Kanunu ile son verilmiş olsa da halkın kimi zaman koruduğu ormanı kendisinin gibi kullanmak istediği ve bunun suç olmadığını düşündüğü görülmektedir (Birben, 2009). Örneğin kaçakçılık suçundan yakalananların kendilerini suç işlemedikleri şeklinde savundukları görülmektedir. Bu da kaçakçılık suçunun algılanma şekli ve değerlendirilmesinin temelinde ormanın kime ait olduğu sorunu ve yanlışlığından kaynaklanmaktadır (Yüksel vd., 2009).

Bu araştırma ile seçilen bölgede, toplumun orman suçları konusunda bilinci anket çalışması ile tespit edilmeye çalışılarak, elde edilen veriler ile orman suçlarında hukukun etkinliği tartışılmıştır. Toplum orman suçları konusunda yeterince bilince sahip ise bununla birlikte kurallara uyuyorsa hukukun etkinliği yüksek olacaktır. Bu da orman suçlarının azalması,

orman varlığının korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemli olup hukuk kurallarının amacının sağlandığı anlamına gelecektir.

Suç oranları ile anket cevapları karşılaştırıldığında; ormanların korunması gerektiğini düşünenler ile suç ve ceza bilinci yüksek olanların sayısı arttıkça suç oranlarının düşük olması beklenmektedir. Bu durumda “hukukun etkinliğinin fazla olduğu ve cezaların caydırıcı olduğu” söylenebilir. Ya da “toplum bilincinin yüksek olmasına rağmen suç oranlarının da yüksek olması halinde “hukukun etkinliğinin düşük olduğu ve cezaların caydırıcı olmadığı” söylenebilir.

1.1 Ormanların Önemi

Yenilenebilir doğal kaynaklar arasında önemli bir yer tutan ormanların sağladığı faydalar gün geçtikçe artmasına rağmen hızlı nüfus artışına bağlı orman ürünlerine olan talebin artması, yasadışı kaçak kesim gibi olumsuz etkiler ile dünya ormanları azalmaktadır (Fox, 2000; Elvan, 2005; Siry vd., 2005; Burivalova vd., 2014; Kenaan vd., 2015; Şen vd., 2018). Örneğin tüm dünyada her iki saniyede bir, bir futbol sahası büyüklüğünde orman alanının illegal şekilde kesildiği (Stewart, 2014) ve bu tür yasa dışı eylemler ve kayıtların küresel ormanlar ve orman kaynakları için büyük bir tehdit oluşturduğu bilinmektedir (Contreras-Hermosilla, 2002). En önemli orman suçlarından biri olan yasadışı kesim negatif çevresel, ekonomik ve sosyal sonuçlara sahiptir (Humphreys, 2016). Yasadışı kesimlerin uluslararası kabul görmüş bir tanımı yoktur ve farklı şekillerde kullanımı değişiklik göstermektedir (Cao, 2017). Bu sebeple yasadışı kesimler en önemli küresel orman politikası sorunlarından biri haline gelmiştir (Tacconi, 2012).

Bir ülkenin ormancılık politikası amaçları ve bu amaçları gerçekleştirmeye yarayacak tedbirleri o ülkenin ormancılıkla ilgili mevzuatında yer almakta olup (Akesen vd., 2010) orman suçlarında izlenecek politika ve tedbirler de bu mevzuata dâhildir. Türkiye'nin ulusal orman mevzuatına bakıldığında, orman suçları, yasadışı kesimler ve faaliyetler hakkındaki düzenlemelerin Anayasa, kanun, yönetmelik ve tebliğler düzeyinde yer aldığı görülmektedir. Ancak; yasal düzenlemelerin varlığı ve yeterliliği, suç oranlarında farklılık yaratmaktadır. Hatta bu oran, suçlara verilen cezaların caydırıcılığı, toplumun suç ve cezalar hakkındaki bilinci, orman kaynaklarına olan ihtiyaç ve çeşitli sosyo-ekonomik nedenler gibi birçok etmene bağlı olarak değişmektedir. Bu durum ülkelere göre farklılık göstermekle birlikte orman ve orman varlığının sürdürülebilirliği üzerinde birçok olumsuz etkisi vardır (Özden

ve Ayan, 2016).

Orman varlığını korumak ve sürdürülebilirliği sağlamak için orman suçlarının kontrol altına alınması gerektiği açıktır. Ancak bunun için ulusal ve uluslararası yasal çabalar daha çok önleyici faaliyetlere odaklanmış ve bu çabaların çok az ya da hiç önemli bir etkiye sahip olmadığı düşünülmektedir (Goncalves vd., 2012). Hatta birçok tropikal ülkede ormanla ilgili yasalara ve zayıf yönetime uyulmaması orman tahribatının ana sebebi olarak görülmektedir (Blaser ve Zabel, 2014). Bu nedenlerle ormanların geleceğini tehlikeye atan orman suçlarının neler olduğu, bu suçlara öngörülen cezalarının caydırıcılığı, toplumun bu suçlar hakkındaki bilinci ve hukukun etkinlik düzeyinin araştırılması gereklidir.

Bu bağlamda çalışmada öncelikle orman suçu kavramı, orman suçlarının çeşitleri Türk orman mevzuatı açısından tanımlanmıştır. Ardından Türkiye’de bu suçların yıllara göre sayıları ve ormanlar üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiler ortaya koyulmuştur. Çalışmanın devamında ise orman suçlarının ve dolayısıyla ormanların tahrip edilmesinin azaltılmasında faydası olduğu düşünülen toplum bilincinin ölçülmesi ve hukukun etkinliğinin tespit edilmesi amacıyla örnek bir alan seçilerek, köylerde halk ile anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışmasının hipotezi; *seçilen bölgede toplum bilinci yüksekliğine bağlı suç oranları düşük ise hukukun etkinliğinin fazla olduğu* üzerinde kurulmuştur. Hipotezin tersi ise *toplum bilincinin yüksek olmasına rağmen suç oranlarının da yüksek olması, hukukun etkinliğinin düşük olduğu* şeklinde kurulmuştur.

1.2 Orman Köylüsü

13.06.2012 yılı 28322 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “*Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller*” yönetmelikte “*orman köyü; orman içi ve ormana bitişik köy*” olarak, “*Orman köylüsü ise; orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, sürekli olarak bu köylerde oturan halk olarak*” tanımlanmaktadır. Bu tanımlar 1956 tarihli 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 31. ve 32. maddelerinde farklı şekillerde yapılmıştır. İlgili maddelerde köy mülki sınırları içerisinde bulunan devlet ormanlarının verimli ya da verimsiz olmasına göre orman köylüleri bir sınıflandırmaya tabi tutulmuştur.

6831 sayılı Orman Kanunu’nun 31, 32, 33 ve 34. maddeleri gereği orman köylüleri ve kooperatiflerine indirimli fiyatlarla orman emvali verilmekte, köylülerin yapacak ve yakacak odun ihtiyaçları kanun gereği sağlanmakta, felakete uğrayanlara afetzede ihtiyacı olarak orman emvali almak, endüstriyel ve yakacak odun üretimi ile ormanlarımızın bakımı ve

korunması gibi faaliyetler orman köylülerine yaptırılarak önemli bir istihdam sağlanmaktadır.

Orman köylüsünün sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan yaşam şartlarının yetersiz olması, onların ormana zarar veren en önemli etkenlerden biri olarak görülmelerine neden olmaktadır. Dahası orman köylülerinin orman kaynakları üzerinde önemli baskılar oluşturduğu düşünülmektedir (Solmaz, 2007).

Türkiye’de 7.344 orman içi ve 13.377 orman kenarı olmak üzere toplam 20.721 orman köyü bulunmaktadır. Hukuksal tanımda orman köyü/köylüsü için belirleyici olan özellik yerseldir ve özel olarak da orman sayılan arazi ile uzaklık ilişkisidir. Orman köyleri genellikle yüksek rakımlarda ve eğimli araziler üzerinde kurulmuştur. Buralarda yaşayan köylülerden hiç arazisi olmayanların oranı %10 civarındadır. Orman köylerinde tarım yapılabilecek arazi ortalaması hane başına 25 dekadır. Türkiye’nin genel ortalaması 61 dekar olup, AB ülkelerinde bu miktar 118,5 dekarı bulmaktadır (Kaptan, 2008).

Tarıma uygun arazi miktarının azlığı, orman köylerinde yaşayan köylülerin zor ekonomik koşullar altında geçimlerini sürdürmelerine neden olmakta ve ormanlık alanlarda açma, otlatma, işgal ve faydalanma gibi suçların işlenmesine zemin oluşturduğu düşünülmektedir.

Orman Köylüsünün Sahip Olduğu Haklar

6831 sayılı Orman Kanunu’nun 31., 32., 33. ve 34. maddeleri gereği orman köylüleri ve kooperatiflerine normal fiyatlarının aksine indirimli fiyatlarla orman emvali verilmekte olup bunun yanı sıra;

- 31 ve 32. maddeler gereği orman köylülerinin yapacak (tomruk) ve yakacak odun ihtiyaçları karşılanmaktadır.
- 31. madde kapsamına giren köylerdeki hak sahiplerinin ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes tamiratları için maliyet bedelinin üçte biri üzerinden verilmektedir.
- 33. madde gereği felakete uğrayanlara afetzede ihtiyacı olarak orman emvali verilmektedir.

- Orman emvali üretiminde çalışan orman köylü ve kooperatiflerine %25 emval bedel farkı, baltalıklarda köylü pazar satışı yakacak odun hakkı ve %10 istihkak fazlalığı bedeli ödenmektedir.
- Devlet ormanlardan kesme, toplama, taşıma gibi orman işleri, öncelikle orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerine, oradaki köy ve civar köylerine iş güçleri dikkate alınarak onlara yaptırılarak kalkınmalarına destek olunmaktadır.
- Ormanların devlet-millet işbirliğinde en iyi şekilde muhafaza ve işletilmesi için orman işletme ve orman köy ve kooperatifleri, aktif olarak birliktelik sağlayarak görev edinmiştir.

1.3 Orman Suçunun Tanımı ve Çeşitleri

Orman yönetiminde zorlu bir sorun olarak tanımlanan orman suçları, orman alanları içinde veya çevresinde yer alan yasadışı faaliyetlerin ceza tehdidi altında yasaklanmasıdır (Pandit vd., 2016). Orman için zararlı bu kanunsuz faaliyetleri yasaklamak ve cezalandırmak orman varlığının korunması için ortaya çıkan yöntemlerden biridir (Elvan, 2005). Çok uzun yıllar önce bile ormanlara zarar veren eylemlerin yasaklandığı ve ağır cezalar verildiği görülmektedir. Örneğin; Avrupa ormancığında 400-500 yıl öncesinde kamuya ait ormanların korunmasına ilişkin suçlunun yakalanması durumunda elleri ve ayaklarının bağlanarak ya da samana sarılarak ateşe atılması gibi çok ağır cezaları içeren emir, hüküm, kanun gibi düzenlemeler vardır (Günay, 2003).

Türkiye’de ormanların %99,9’u devlete ait olup TC Anayasa’sının 169 maddesine göre tüm ormanların denetimi ve gözetimi devlete verilmiştir. Dolayısıyla orman suçları ve cezalarını içeren yasal düzenlemeler, %28’i ormanlarla kaplı (mülkiyet ayrımı olmaksızın) olan ülkemizin önemli bir hukuk alanını oluşturmaktadır. Uluslararası literatürde orman suçlarının çeşitleri genel olarak orman yakma, yasadışı tomruk ticareti ve izinsiz orman alanlarını işgal ve faydalanma olmak üzere 3 başlık altında toplanmasına karşın (Pandit et al, 2016), Türk orman mevzuatına, OGM’nin kayıtlarına ve Türk ormancılık literatürüne göre orman suçu sayılan eylemler aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır (Ayanoglu ve Güneş, 2003; Bayındır, 2016; Toprak, 2017; OGM, 2017);

- İzinsiz ağaç kesme
- İzinsiz orman ürünleri transferi,

- İzinsiz orman açma
- İşgal ve faydalanma
- İzinsiz orman ürünleri kullanma
- İzinsiz orman içinde otlatma
- İzinsiz orman ürünleri bulundurma
- Orman yakma
- İzinsiz orman içinde avlanma

Başta 1956 tarihli 6831 sayılı Orman Kanunu olmak üzere ormanlarla ilgili kanunlarda yer alan bu suçların dışındaki suç ve kabahat türündeki bazı yasadışı faaliyetler de şöyledir; ormana izinsiz girmek, ormandan kum çakıl toprak çıkarmak, ormandan çiçek ve tohum toplayıp götürmek, orman sınır işaretlerine zarar vermek, orman idaresinden alınan izinlere uymamak, yaylak, kışlak ve otlaklara izinsiz hayvan sokmak.

Sonuç olarak kısaca orman sınırları içinde veya dışında gerçekleştirilen, ormanlar üzerinde direkt veya dolaylı olarak olumsuz etkiler meydana getiren ve ormanları korumak için yasa ile meydana getirilen suçlara orman suçları denilmektedir. Orman suçlarının bütün suçlarda bulunması gereken unsurlara sahip olması gerektiğinden, önce genel olarak bir suçta bulunması gereken unsurları ve nitelikleri üzerinde durulması da gereklidir.

Orman suçunun söz konusu suç tanımına uyması için yasal olarak orman olan yerlerde işlenmesi gerekmektedir. Bunun için öncelikle orman tanımını irdelemek, ardından suçun işlendiği yerin orman mülkiyeti açısından değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bunlar devlet ormanı, özel orman ve kamu tüzel kişiliklerine ait ormanlardır.

Orman Kanunu'nun 1'inci maddesinde orman; "*tabii olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık topluluklarının yerleriyle birlikte orman sayılacağı*" belirtilmiştir. Söz konusu tanım ve istisna bentleri sırasıyla, 23.09.1983 tarihli 2896 sayılı kanun, 22.05.1987 tarihli 3373 sayılı kanun ve 05.11.2003 tarihli 4999 sayılı kanun ile değiştirilmiş ve tanıma son şekli verilmiştir. İstisna bendler ise şöyledir;

"a- Sazlıklar,

b- Step nebatlarıyla örtülü yerler,

c- her çeşit dikenlikler,

ç- parklar,

d- şehir mezarlıklarıyla kasaba ve köylerin hudutları içerisinde bulunan eski (kadim) mezarlıklardaki ağaç ve ağaçlıklarla örtülü yerler,

e- sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmeyen ağaç ve ağaçcık nevilerinin bulunduğu yerler,

f- orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleriyle özel mülkiyette bulunan ve tarım arazisi olarak kullanılan, dağınık veya yer ye küme ve sıra halinde ki her nevi ağaç ve ağaçcıklarla örtülü yerler,

g- orman sınırları dışında olup, yüz ölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaçcıklarla örtülü yerler,

h- orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve muhitin hususiyetlerine göre yetişmiş veya yetiştirilecek olan 'fıstık çamları ve palamut meşelikleri dahil olmak üzere her nevi meyveli ağaç ve ağaçcıklar',

ı- sahipli arazideki aşılı ve aşısız zeytinliklerle, özel kanunu gereğince Devlet Ormanlarından tefrik edilmiş ve imar, ıslah ve temlik şartları yerine getirilmiş bulunan yabancı zeytinlikleri ile 9/7/1956 tarih ve 67777 sayılı kanunda tasrif edilen yabancı veya aşılansmış fıstıklık, sakızlık ve harnupluklar,

j- funda veya makilerle örtülü orman ve toprak muhafaza karakteri taşımayan yerler, orman sayılmaz."

Dolayısıyla bir hareketin orman suçu olarak kabul edilebilmesi için öncelikle yukarıda yapılan orman tanımına uyan yerlerde gerçekleşmesi gerekmektedir.

1.3.1 Orman Suçlarının Unsurları

Suç genel teorisine bakıldığında bir suçun oluşması için bazı koşulların gerçekleşmiş olması gereklidir ki bu koşullara unsur verilir. Orman suçları için de genel suç teorisindeki unsurların oluşmuş olmasına bakılır. Bu nedenle bir hareketin suç sayılması için gerekli unsurlar aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Suçun Kanuni Unsur

En önemli unsurlardan biri kanuni unsurdur. Öncelikle bir hareketin suç sayılabilmesi için, ilgili kanunda tarif edilmiş ve karşılığında bir cezanın gösterilmiş olması gerekmektedir. Kanunsuz suç olmaz ifadesi bu unsurun karşılığıdır. Orman suçları için de kanunilik ilkesi geçerlidir. Bir suçun orman suçu olarak kabul edilebilmesi için başta Anayasa, Orman Kanunu olmak üzere ilgili kanunlarda tarif edilmesi gerekmektedir (TCK, Milli Parklar Kanunu, Kara Avcılığı Kanunu vs.).

Suçun Maddi Unsuru

Genel anlamda maddi unsur suçun işlenmiş olması, eylemin gerçekleşmiş olmasıdır. Orman suçlarında maddi unsur, bir kişinin suç normunu ihlal eden hareketini ifade eder. Diğer bir deyişle, bir suçta fail yalnızca insan olabileceği için, hareket unsurunun bir insan tarafından gerçekleştirilmiş olması gerekir. Orman suçlarında icrai, ihmali, seçimlik, serbest ve bağlı hareket şekillerini çokça görmek mümkündür. Ancak en çok rastlanan hareket şekli icrai hareket şeklidir (Güneş, 2004).

Suçun Manevi Unsuru

Suçun manevi unsurunda kişi suç işleme kastı ile hareket etmiş olmalı veya kusuru ile kanunun suç teşkil eden bir normunu ihlal etmiş olmalıdır. Manevi unsur suç teşkil eden bir eylemin, kusur yeteneğine sahip bir kimseye yüklenebilmesini ifade eder.

Bir kimseye kusurlu diyebilmek için, tipe uygun veya hukuka aykırı hareketini kasten veya taksirle gerçekleştirmiş olması gerekmektedir. Kast; tipe uygun hareketi ve bunun neticesini bilmeyi ve bu neticenin gerçekleşmesini ifade eder (Öztürk vd.,1998). Taksirde ise; fail suç teşkil eden hareketi iradi olarak yapmakta ve bu hareketinin suç teşkil edecek bir netice meydana getirebileceğini öngörmesi gerekirken kusurundan dolayı öngörememekte ve neticenin meydana gelmesine neden olmaktadır. Bunun yanında bazı hallerde, fail yaptığı hareketin suç teşkil edecek bir netice meydana getirebileceğini öngörmekte, fakat neticenin meydana gelmesine engel olabileceğini düşünmekte, ancak neticeye engel olamamaktadır. Bu da bilinçli taksir olarak adlandırılmaktadır (Önder, 1989).

Orman suçlarında manevilik unsuru genellikle kasten yapılmaktadır. Taksirle işlenen orman suçlarının daha çok suç işlenen alanın orman olduğunu bilmeme, kendi arazisi zannetme ya da orman yakma suçunda sık görülen bilmeden yangın çıkarma gibi olaylar ile

karşılaşılmasıdır.

Hukuka Aykırılık Unsuru

Suçun bir unsuru da hukuka aykırılık unsurudur. Hukuka aykırılık, işlenen ve kanundaki tarife uygun bulunan fiilin hukuk düzeni ile çelişki ve çatışma halinde bulunmasıdır. Bir fiil tipe uygun olmakla birlikte hukuka aykırı olmayabilir. Bunun sebebi, hukuka uygunluk sebeplerinden birinin somut olayda varlığıdır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) suç saydığı bir fiilin işlenmesine diğer bir kural (bu hüküm ceza kanununda veya başka bir hukuk dalında yer alabilir) izin veriyorsa, o fiilin hukuk düzeni tarafından yasaklanmadığı yani suç olmadığı sonucuna varılır. Bu şekilde ceza normunun yasakladığı bir fiilin işlenmesine izin vererek, onun hukuka aykırı olmasını önleyen kurala hukuka uygunluk sebebi denir. TCK'da hukuka uygunluk sebebi olarak

- Görevin ifası
- Meşru savunma
- Hakkın icraası
- İlginin rızası şeklinde yer almaktadır.

Orman suçlarında hukuka aykırılık unsuru şu şekilde örneklendirilebilir. Ağaç kesmek Orman Kanunu'na göre suçtur. Ancak orman işletme şefleri her yıl planlara göre birçok ağaç kesmektedir. Bu hareket orman işletme şeflerinin ağaç kesme suçunu işlediğini göstermez, çünkü görevin ifası gereği o ağaçları kesmektedir. Ancak usulüne ve planlara uygun kesim yapmaz ise görevini ihmal veya görevini kötüye kullanma suçlarının faili olabilir.

1.3.2 Suçların Özel Görünüş Halleri

Yukarıda sayılan unsurların varlığı halinde ortaya bir suç ve kanunun öngördüğü ceza çıkmaktadır. Ancak kanunlarda belirtilen cezalar bu suçların tek bir kişi tarafından ve suçun bir kez işlenmesi halinde ve tamamlanmış olması göz önüne alınarak düzenlenmiştir. Gerçek hayatta durum farklı olabilir örneğin fail suç sayılan eyleme başlamış ancak tamamlayamamış olabilir (teşebbüs), bir suçun işlenmesine birden fazla kişi katılmış olabilir (iştirak). İşte bu ve benzeri durumlara suçun özel görünüş halleri denir. Kısaca aşağıda açıklanmıştır.

Teşebbüs

Teşebbüs, TCK'nın 35 ve 36'ncı maddelerinde açıkça belirtilmiştir. Kanuna göre kastedilen suçun elverişli hareketlerle icraya başlanıp da failin elinde olmayan nedenlerle tamamlanamaması halinde de teşebbüsün varlığını kabul etmektedir (Aydın, 2006). Ayrıca teşebbüsün yalnızca kasıtlı suçlarda mevzubahis olabileceği vurgulanmıştır.

Orman suçlarında teşebbüs, eylemin tamamlanıp tamamlanmamasına bakılmak kaydıyla suçun cezasını etkilemektedir. Örneğin ormana izinsiz girmek ve ağaç kesmek yasaktır. Kişi, ağaç kesmek niyetiyle ormana izinsiz girmiş, ancak ağaç kesmeden orman memurlarınca görülerek ağaç kesme suçunu işlemesi engellenmiş ise (her ne kadar elinde balta ile yakalanmış olsa da) kişi hakkında ağaç kesme suçundan değil, ormana izinsiz girme suçundan tutanak tutulmalıdır. Dolayısıyla hukuk kuralları, düşünce ile değil hareket eyleminin gerçekleşmesi ile suçun varlığını kabul etmektedir.

İştirak

Suçun özel bir görünüş, işleniş şekli olan suça iştirak, kanunen ve nitelikleri gereği tek kişi tarafından işlenebilen bir suçun, birden fazla kimsenin aralarında yaptıkları anlaşma gereği birlikte işlenmesi halinde ortaya çıkar. Bu suretle işlenen suçlara "iştirak halinde suçlar" adı verilir (Artuk vd., 2013). Orman suçlarında iştirak bir suçun birden fazla kişi tarafından katılarak işlenmesine bakılmasıdır. Örneğin bir ağaç kesme eylemi için 2 kişi ağacı kesmeye çalışırken 1 kişi de gelen gideni gözetliyorsa, 3. şahıs suça iştirak etmiş sayılır.

1.4 Orman Kanununda Yer Alan Orman Suçları

Ülkemizde ormanlara zarar vermeyi engellemek, caydırıcılığı sağlamak, ormanların korunup geliştirilmesini ve devamlılığının sağlanması amacıyla hazırlanmış olan kurallar ve yaptırımlar mevcuttur. Ülkenin ekonomik koşullarının yetersiz oluşu orman köylüsü ve ormandan yararlanacak olan kişileri kanunsuz olarak orman emvalinden yararlanmaya itmektedir. Bu hususlarla birlikte orman alanlarının büyüklüğü ve orman koruma sisteminin yetersiz kalışı vatandaşların bu açıktan yararlanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle kurallar ve yaptırımlarının bilinmesi suçlara yönelik fiillerin işlenmesini azaltmaktadır. Bu bölümde kanunda yer alan orman suçlarının neler olduğu ve yaptırımlarına yer verilecektir.

1.4.1 Ağaç Kesme Suçu

Ormanlardaki ağaçların izinsiz olarak kesilmesi, ormanlara zarar veren, orman ekosistemini ve bütünlüğünü bozan en önemli fiillerden biridir. Ağaçların, orman varlığının en önemli

unsurlarını oluşturmasından dolayı, ormanlardan izinsiz ağaç kesilmesi kanun koyucu tarafından suç olarak tespit edilmiştir.

Ağaç kesme suçunun hareket şekilleri, Orman Kanunu'nun 14. maddesinde belirlenmiştir (Şekil 1.1).

“Devlet ormanlarından:

- a) Yetişmiş veya yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, yaş ağaçları boğmak, yaralamak, tepelerini veya dallarını kesmek veya koparmak veya ağaçlardan yalamuk, pedavra hartama çıkarmak,*
- b) Dikili yaş veya kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk veya çıra veya katran veya sakız çıkarmak, yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak,*
- c) Palamut, ihlamur çiçeği, her çeşit orman örtüsü, mazi kozalağı tıbbi ve sımai nebatları veya orman tohumlarını toplayıp götürmek,*
- d) Ormanlardaki göl, gölet, baraj ve derelerde dinamit atmak veya zehir bırakmak suretiyle avlanmak,*
- e) Ticaret amacıyla olmaksızın kendi ihtiyacı için toprak, kum ve çakıl çıkarmak yasaktır” yer almaktadır.”*

Şekil 1.1: Orman Kanunu'nun 14.maddesi; ağaç kesme suçu.

Ceza kanunlarında genel olarak her maddede bir suç düzenlenmiş iken bazı hallerde birden fazla suç aynı madde içinde düzenlenmiştir. şu halde aynı maddede düzenlenen fiilleri aynı suçun unsurları olarak nitelendirmek pek doğru olmayacaktır. Bunun yerine fiillerin niteliği gereği olarak ayrı ayrı suçun unsurları şeklinde ortaya çıkıyorsa, ortada aynı maddede düzenlenen birden fazla suçun olduğu bilinmektedir.

Ağaç kesme suçunun işlenmesi halinde karşılaşılabilecek cezalar ise ilgili kanunun 91. maddesinde şöyle belirtilmiştir (Şekil 1.2).

“14’üncü maddenin

- *A ve B bentlerinde yer alan yasak fiillerin gerçekleştirilmesi halinde, üç aydan beş yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.*
- *Suçun konusunun fidan olması halinde birinci fıkraya göre verilecek ceza bir kat arttırılır.*
- *Fidan ekim sahasını bozan kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.*
- *Birinci fıkradaki ağaç kesme ve sökme fiillerinin işlenmesinde motorlu araç ve gereçler kullanılması halinde verilecek ceza bir kat arttırılır. Ancak fidanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.*
- *14.maddenin A ve B bentleriyle yasak edilen ve yukarıdaki fıkralarda yazılı bulunmayan fiilleri işleyenlere, ikiyüzelli Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu fiilerin 3.madde gereğince orman rejimi altına alınan yerlerde veya 23, 24, 25.maddeler gereğince muhafaza ormanı veya milli park olarak ayrılmış ormanlarda işlenmesi halinde verilecek idari para cezası beşyüz Türk Lirasından az olamaz. Bu fiilin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilir.*
- *Bu kamunun 14.maddesinin A ve B bentlerine muhalif hareket edenler orman sahipleri ise iki seneye kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır. Ancak kendi arazisi üzerinde tohum ekmek veya fidan dikmek suretiyle yetiştirilecek ormanların sahipleri yukarıda ki fıkra hükmüne tabi değildir”.*

Şekil 1.2: Orman Kanunu’nun 91. maddesi; ağaç kesme suçunun cezaları.

Ağaç kesme suçu sadece ülkemizde karşılaşılan bir suç çeşidi olmayıp dünyanın birçok ülkesinde “illegal logging” adı ile yer bulmaktadır. Orman suçları içinde önemli suçlardan biri olarak tanımlanmaktadır.

1.4.2 Hayvan Otlatma Suçu

Bir diğer suç unsuru olan hayvan otlatma suçu ilgili kanunun 19.maddesinde belirtilmiştir. Ekonomik olarak zor durumda olan orman köylüleri genelde ormanlık alanlarda hayvanlarını otlatmaktadırlar. Otlatma suçunun unsurları ve öngörülen cezalar Şekil 1.3’te detaylı olarak verilmiştir.

Madde 19 “Ormanlara her türlü hayvan sokulması yasaktır. Ancak, kamu yararı gereklerine uygun olarak, orman idaresince belirlenen orman alanlarında; orman idaresince tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde hayvan otlatılmasına izin verilebilir.

Hayvan otlatılmasına izin verilecek sahaların ve hayvan türlerinin belirlenmesi ile otlatma zamanı ve süresinin tayinine ve ilgililere duyurulmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirilmeye ayrılmış ve ağaçlandırılmış sahalarda hiçbir suretle hayvan otlatılamaz.”

Madde 95 “Bu kanunun 19.maddesi hükümlerine aykırı olarak ormanlara izinsiz hayvan sokanlara, ormana başıboş hayvan girmesine sebep olanlara beher kıl keçisi için altı Türk Lirası, büyükbaş hayvanların beheri için üç Türk Lirası, küçükbaş hayvanların beheri için bir Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu suretle verilecek idari para cezası yirmi Türk Lirasından az olamaz.

Ormanlara izinsiz hayvan sokma fiilini, fiilin işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakiler işlemesi halinde, yukarıdaki cezalar iki kat arttırılır.

Yanmış orman sahaları ile aletümüm gençleştirme sahalarına, gençleştirmeye tefriki tarihinden itibaren onbeş sene içinde hayvan sokulması veya başıboş bırakılmak yüzünden girmesi halinde yukarıda yazılı cezalar iki kat tatbik olurur.”

Şekil 1.3: Orman Kanunu’nun 19 ve 95. maddeleri; otlatma suçu ve cezaları.

Otlatma suçu ve cezaları ile ilgili maddeler incelendiğinde bu suçun idari para cezası ile cezalandırıldığı özel hallerde ağırlaştırıcı unsurlarının olduğu görülmektedir.

1.4.3 Orman Yakma Suçu

Ülkemiz Akdeniz kuşağında yer aldığı için orman yangınları açısından en riskli ülkeler arasındadır. Orman varlığımız normal düzeyin altındadır ve büyük bir kısmı bozuk vasıftadır. Yurt düzeyine dağılımları da dengesizdir. Bu yüzden orman varlığımız; hiçbir ekonomik katkı beklemezsizin olduğu gibi korunmasının yaşamsal önemi ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle 1961 Anayasasına diğer ülkelerde pek rastlanmayan bir biçimde koruyucu hükümler konulmuş, 1982 Anayasası da aynı hükümlere yer vermiştir. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 76.maddesinde suçun yasaklanan fiilleri belirtilmişken 110.maddesinde cezalar düzenlenmiştir (Şekil 1.4).

Madde 76:

- “Devlet ormanlarında, Orman İdaresince belirlenen konak yerlerinden başka yerlerde geceleme,
- Ormanlarda izin verilen ve ocak yeri olarak belirlenen yerler dışında ateş yakmak veya izin verilen yerlerde yakılan ateşi söndürmeden mahalli terk etmek,
- Ormanlarda sönmemiş sigara veya yangına dolaylı olarak yol açabilecek madde atmak,
- Ormanlara dört kilometre mesafede veya bu Kanunun 31. ve 32. Maddeleri kapsamına giren köyler hudutları içinde anız ve benzeri bitki örtüsü yakmak, yasaktır”

Madde 110:

- “76.maddenin (a) bendinde belirtilen fiil işleyenlere elli Türk Lirası idari para cezası verilir.
- 76.maddenin (b), (c) ve (d) benlerinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasına hükmolunur.
- Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak orman yangınına sebebiyet verenler iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak failin yangının söndürülmesine ve etkilerinin azaltılmasına yönelik çabaları veya meydana gelen zararın azlığı göz önünde bulundurularak, verilecek ceza yarısına kadar indirilir. Zararın belirlenmesinde yangın sonucu tamamen yanan ağaç ve ağaççıkların değeri, kısmen yanan ağaç ve ağaççıkların değerinde meydana gelen azalma, alt tabaka orman örtüsünün yanması nedeniyle oluşan zarar ve toprağın humuslu tabakasının yanması nedeniyle meydana gelen verim kaybı dikkate alınır.
- Kasten orman yakan kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- Devletin güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde devlet ormanlarını yakan kişi müebbet hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- Bu madde de yazılı suçların işlenmesi sebebiyle, ölüm veya yaralanmanın meydana gelmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmolunur”

Şekil 1.4: Orman Kanunu’nun 76 ve 110. maddeleri; orman yakma suçu ve cezaları.

Orman yakma suçu ve öngörülen cezaların oldukça yüksek olduğu ve Anayasa gereği af kapsamına alınmayacağı ülkemizde bu konuya verilen önemi göstermektedir. Ancak orman suçları içinde en çok faili meçhul suç çeşidi orman yakma olduğu için diğer suç çeşitleri kadar bilincin olmadığı düşünülmektedir.

1.4.4 İşgal ve Faydalanma Suçu

Orman Kanunu’nun 17/1. maddesinde yer alan işgal ve faydalanma suçunun yasaklanan fiilleri ve 93.maddesinde öngörülen cezaları Şekil 1.5’te belirtilmiştir.

Madde 17/1: “Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imarı ile alakalı olarak yapılacak her nevi bina ve tesisler müstesna olmak üzere, otlatma planı yapılan alanlarda yıllık otlatma süresi dâhilinde hayvanların planlı otlatılmasını sağlayan, gecelemesini emniyet altına alan ve dağılmalarını engelleyen geçici çevirmeler şeklinde düzenlemeler dışında, her çeşit bina, ağıl ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması, tarla açılması, işlenmesi, ekilmesi ve orman içinde yerleşilmesi yasaktır...”

Madde 93: “Kanununun 17.maddesinde yasak edilen fiilleri işleyenler veya izne bağlı işleri izinsiz yapanlar 91.madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır,

İşgal ve faydalanma suçunun yeniden tarla açmak suretiyle veya yanmış orman sahalarında ya da kesinleşmiş orman kadastrosu sınırları içerisinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat arttırılır,

Bu maddede tanımlanan suçların konusunu oluşturan, işlenmesinde kullanılan ve işlenmesiyle elde edilen eşya veya mahsul Türk Ceza Kanununun müsadereye ilişkin hükümlerine göre müsadere edilir. Müsadere olunan mahsuller satılarak bedeli Orman Genel Müdürlüğünce irat kaydolunur. Müsadere olunan tesisler ise Orman Genel Müdürlüğünce aynen muhafaza edilebileceği gibi ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık veya diğer kamu hizmetlerinde kullanılabilir. Aksi takdirde ilgili orman idaresince, yıkılmak suretiyle karar infaz olunur. İdarenin bu husustaki talebi halinde genel zabıta kuvvetleri idareye yardım etmekle mükelleftir.

17.maddenin üçüncü fıkrasındaki yerleri amaç dışı kullananlar ve amaç dışı kullanılmasına izin verenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır”

Şekil 1.5: Orman Kanunu'nun 17/1 ve 93. maddeleri; işgal ve faydalanma suçu ve cezaları.

Orman köylüsünün sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan yaşam şartlarının yetersiz olması, onların ormana zarar veren en önemli etkenlerden biri olarak görülmelerine neden olmaktadır. Bu sebeple orman köylüleri orman kaynakları içerisinde gerek ağıl, bina, ev vs. gerekse tarım yapabilmek için ormanlık alan içerisinden tarla açmak suretiyle bu suçu işlemektedir.

1.4.5 Kaçakçılık ve Bulundurma Suçları

Orman köylerinde tarım arazisinin azlığı ve hayvan otlatacak alanların yetersizliği sebebiyle orman köylüleri ve orman emvali işi ile uğraşan kişilerin işlediği suçlardan biri de kaçakçılık ve bulundurma fiilleridir. Burada kaçak emval ve kaçakçılık fiillerini birbirinden ayırt etmek gerekir.

Madde 27 “Orman Genel Müdürlüğüince belirlenecek esaslara göre damgaya tabi iken damgasız, nakliye tezkeresine tabi iken nakliye tezkeresiz, faturaya tabi iken faturasız veya sevk irsaliyesiz olan orman emvali kaçak sayılır” ifadesi yer almaktadır.

Madde 108 “Orman mallarının bu Kanun hükümlerine aykırı olarak kesildiğini, taşındığını veya toplandığını bildiği halde; taşıyanlar, biçenler, işleyenler, kabul edenler, kullananlar, satanlar, satın alanlar veya bulunduranlar bir seneye kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

Birinci fıkrada yazılı fiillerin, ticarethane sahibi olsun olmasın, her türlü orman ürünü ticareti ile uğraşanlarla, kar maksadıyla aldıkları orman mallarını işleyerek her ne şekilde olursa olsun alet ve eşya haline dönüştürdükten sonra satanlar tarafından işlenmesi halinde, bir seneden yedi seneye kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır”

Şekil 1.6: Orman Kanunu 27 ve 108. maddeler; kaçakçılık suçu ve cezaları.

Emvalin usulüne uygun olarak elde edildiğini belirleyen bir belge bulunmuyorsa, menşei belirlenemiyorsa emval kaçak sayılır. Burada belirtilen eylemleri ifa edenler, bu eylemlerden önce kaçak emvalin menşei araştırmamışlarda, emvalin kaçak olduğunu bildikleri kabul edilmelidir (Yurdakul, 2011). Uygulamada kaçak emvalin kaçak olmadığını ispatı için başka bir emvale ilişkin tezkere ve faturalar sunulduğuna rastlanılmaktadır. Bu durumlarda yakalanan emval ile sunulan belgede belirtilen emvalin uygunluğunun ilgili suç tutanağında değerlendirilmelidir (Yurdakul, 2011).

1.4.6 Zati ve Müsterek İhtiyaç Emvali Üzerinde İşlenen Suçlar

Ülkemizde orman içi ve civarında 7.1 milyon orman köylüsü bulunmaktadır (Yetiş ve Özden, 2017). Bu toplum kesimi, temel ihtiyaçlarını karşılamak için ormanlara muhtaç durumdadır. Orman köylüleri okul, cami, köprü, köy odası gibi orta malı niteliğindeki binaları yapmak için orman ürünlerine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenlerle 6831 sayılı Orman Kanunu orman köylüleri ile ilgili düzenlemeler yapmıştır. Kanununun 31, 32 ve 33.maddelerinde orman köylülerine verilecek zati ve yapacak ihtiyacı ile ilgili, 98.maddesinde ise bu suçun cezaları ile ilgili düzenlemeler mevcuttur (Şekil 1.7).

Madde 31/1: “Mülki hudutları içinde Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağılikevi, köy yolu köprüsü ve köy konağı ihtiyaçları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir”

Madde 98: “31, 32 ve 33. Madde hükümlerine göre, köylülere zati ihtiyaçları ile köy müşterek ihtiyaçları için verilen yapacak orman emvalini; yerinden kullanmayıp her ne suretle olursa olsun elden çıkaranlar, bunları verilmiş gayesine uygun kullanmayanlar, yirmi gündenden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır”

Şekil 1.7: Orman Kanunu'nun 31/. ve 98. maddeleri; zati ve müşterek ihtiyaç emvali üzerinde işlenen suçlar ve cezaları.

Kanun hükümlerine göre bu suçu işleyenlere adli para cezası verilmekte olduğu görülmektedir.

1.5 Orman Suçlarının Önlenmesinde Hukukun Etkisi

Kanunlar, toplum hayatının huzurunu ve güvenliğini sağlamak için hazırlanıp uygulanmaktadır. Kanunlar sayesinde kişiler nasıl davranacağını, haklarını ve ödevlerini bilmektedir. Suçların önlenmesinde öncelik yasalardır. Kanunlar suçlara hitaben ortaya çıkar, yürürlüğe girer. Böylece suçların işlenmesinin önüne geçilmesi hedeflenir. Bir yasanın yapılmış olması o yasanın sorunları çözeceği anlamına gelmez. Kanunun uygulanması ve ilgililerin bu kanuna uyması durumunda kanun amacına ulaşmış olur.

En fazla tahribatı gören doğal kaynakların arasında ormanlar gelmektedir. Bunun sebebi orman kaynaklarının kolay erişilebilir olmasıdır. Ormanların korunması ve sürekliliğin devamı için kanunlar büyük bir caydırıcı roledir. Bireyler bir takım yaptırımla karşı karşıya kalacaklarını bildikleri için kanun koyucuya karşı gelememektedir. Bu noktada hukukun üstünlüğü ve caydırıcılığı suça yönelik bir takım hareketlerin önlenmesini sağlamaktadır.

BÖLÜM 2

LİTERATÜR ÖZETİ

Orman suçları konusunda ülkemizde ve dünyada birçok çalışma yapılmış olup ulusal olarak yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda kısaca verilmiştir.

Şen (2003), çalışmasında, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'nde orman suçlarının yoğun olarak görüldüğü Karadere Orman İşletme Müdürlüğü'ndeki orman suçlarının durumunu ortaya koymuştur. Çalışmada ayrıca suçların nedenleri ve çözüm önerileri hakkında bir anket çalışması yapmıştır.

Güneş (2004), çalışmasında, orman suçlarını sınıflandırmış, orman suçlarının hukuksal konularını ele almış ve orman suçlarında suça ve cezaya etki eden faktörlere değinerek yasal düzenlemelerle birlikte Orman Kanunu'nun suçları önlenmesindeki etkisi ve önemini vurgulamıştır.

Elvan (2005), Ağaç kesme suçunu ceza genel hukuku çerçevesinde inceleyerek Orman Kanunu'nda yer alan boşlukları doldurmak amaçlı uygulamaya yardımcı olunması için bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında suç ve orman suç kavramı, suçun unsurları ve orman emvalinin kullanım biçiminin ayrımını yaparak ona göre yaptırımının olması konusunda önerilerde bulunmuştur.

Borazan ve Görücü (2017), Adıyaman Orman İşletme Müdürlüğünde orman suçlarının ormancılık hukuku açısından incelenmesi isimli yüksek lisans tezinden yararlanarak 2010-2014 yılları arasında işletme müdürlüğü kapsamında işlenen orman suçlarının suç teşkil eden hukuki başlıklar altında toplayarak nedenleri üzerinde durmuşlardır. Sonuç olarak orman köylülerinin konu olan suçlar karşısında bilinçlendirilmesi sonucuna varmışlardır.

Uluslararası çalışmalara bakıldığında da benzer çalışmalar bulunmuştur. Bunlardan bazıları şöyledir:

Wardojo (2001), yasadışı kesimlerin önlenmesinde, personel eksikliğinin etkisinin olduğu, yargı sürecinin iyi anlaşılammış olması ile olayların sadece %10'unun yargıya taşınması ve

orman kanunu ihlallerinde cezaların çok hafif verilmesinin gelecekteki ihlaller için engel oluşturmadığı da tespit edilmiştir.

Chhetri vd. (2012), Orman suçlarının işlenme sebebinin yoksullukla ilgili olduğunu tespit eden başka bir anket çalışmasında, fakir halkın daha çok yakacak odun gibi düşük değerli ürünler üzerinde suç işlerken, zenginlerin değerli odunların yasadışı kesimleri ve orman işgalleri gibi suçların failleri olduğu tespit edilmiştir.

Mukul ve vd. (2014) Bangladesh'te yasadışı kesimlerin önlenmesi ve yaptırımların karşılaştırılması üzerine halk ile bir anket çalışması yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre; yasadışı kesimlerin en büyük nedenleri fakirlik, kalıcı bir işin eksikliği ve mevcut orman kanunu ve kuralları ile ilgili sınırlı bilgiye sahip olmaları görülmüştür.

yapılmıştır. Ek 1’de verilen anketin birinci bölümünde genel bilgilerin yer aldığı 9 soru, ikinci bölümde ise orman suçları ve toplum bilinci ile ilgili 17 soru sorulmuştur. Özgün bir şekilde hazırlanan anket KOİM ve TOİM’ne bağlı 235 orman köyünde yüz yüze görüşme usulü kullanılarak yürütülmüştür. Ankette hem açık uçlu hem de kapalı uçlu çoktan seçmeli sorular olup soruların bazılarında 5’li likert ölçeği kullanılmıştır. Çalışma ile toplumun orman suçları konusundaki ne kadar bilince sahip oldukları ve hukukun etkinliğinin hangi düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Anketin yapıldığı köylerde köylüler ile sohbet havasında, içten ve güvenli bir bilgi alışverişi sağlanmıştır.

Ayrıca çalışmaya başlamadan önce geçmiş dönemlerde işlenmiş olan suçları ve sonuçları bölge müdürlüğü, işletme müdürlükleri ve işletme şefliklerinden temin edilip incelenerek çalışmada kullanılmıştır.

3.1.1 Küre Orman İşletme Müdürlüğü

KOİM, OGM’nin 16.08.1943 tarihli olurları ile merkezi Küre ilçesi olmak üzere faaliyete geçmiştir. 01.10.1943 tarihinde kapatılan KOİM ikinci defa OGM’nin 20.09.1958 tarihli olurları ile merkezi Küre ilçesi olmak üzere tekrar açılmıştır. Bünyesinde Ağlı, Deverkanı, Köşreli, Küre, Şenlik ve Uzunöz olmak üzere 6 adet orman işletme şefliği bulunmaktadır (Tablo 3.1). KOİM’ne bağlı toplam 96 köye ait 10.487 kişi nüfusa kayıtlıdır.

Tablo 3.1: KOİM’nin orman alan miktarları.

İşletme Şefliği	Normal Alan	Bozuk Alan	Toplam Alan (Ha)	Ormansız Alan	Genel Alan
AĞLI	11240,20	1342,20	12582,40	14681,30	27263,70
DEVREKANİ	13430,60	4041,80	17472,40	35047,00	52519,40
KÖŞRELİ	8321,00	1203,00	9524,00	2967,30	12491,30
KÜRE	13182,4	3025,0	16207,4	4953,3	21160,7
ŞENLİK	14187,80	3719,10	17906,90	10817,60	28724,50
UZUNÖZ	6348,20	1037,20	7385,40	1743,10	9128,50

Coğrafi Yapısı

Küre Türkiye’nin Batı Karadeniz bölgesinde, Kastamonu sınırları içerisinde İsfendiyar dağları üzerinde İç Anadolu’yu Karadeniz kıyı şeridine bağlayan yol güzergâhında, 41 derece 42 dakika Kuzey Enlem, 33 derece 42 dakika Doğu Boylam daireleri arasındadır. İlçe mülki arazisi dağlık ve sarp bir yapıya sahiptir. Deniz seviyesinden 960 metre

yüksekliktedir. İlçenin % 65'i ormanlarla kaplıdır. İlçe merkezi Kastamonu'ya 60 km, İnebolu'ya 30 km, Ankara'ya 300 km, İstanbul'a 465 km karayolu ile bağlıdır.

Bitki Örtüsü

Karadeniz ikliminin ve ilçenin yüksek olması nedeni ile Küre iklimi ani değişiklikler gösterir. Fazla sıcak olmamakla beraber güneşli ve sıcak günleri sayılıdır. Yaz aylarında serin ve tipik bir yayla havası hüküm sürer. Buna karşılık kışlar ise yine çok soğuk olmaz ancak uzun ve yağışlı geçer. Zaman zaman 2 metrenin üzerinde kar yağışı görülür. İlçede yaklaşık 8 ay kış mevsimi hüküm sürmektedir. Ayrıca ilçe 3.derece deprem kuşağında bulunmaktadır.

Sıcak ve ılıman bir iklim hâkimdir. Küre ilçesinin yıllık ortalama sıcaklığı 13.1 dir. Yıllık ortalama yağış miktarı 1000 mm dir. 42 mm yağışla Temmuz ayı yılın en kurak ayıdır. Ortalama 74 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Mayıs ayında görülmektedir. Hâkim rüzgâr yönü Güney-Güneybatı yönüdür.

İlçenin %65'i ormanlarla kaplıdır. İlçe dağlarında genelde köknar, kayın, meşe, çam, gürgen, karaağaç, kızılbaş, kavak ormanları bulunmaktadır. Bunların yanında ormanlarda döngel, fındık, kızılca, yabani üvez, sütleğen gibi ağaçlar ile orman gülü, böğürtlen, sarmaşık, eğreltiotu gibi odunsu ve otsu bitkiler ormanları kaplar. Ayrıca tarımla uğraşılan yerlerde elma, armut, kiraz, vişne ve ceviz gibi meyveler de yetiştirilmektedir.

3.1.2 Taşköprü Orman İşletme Müdürlüğü

OGM'nin 06.06.1947 tarihli olurları ile kapatılmış bilahare makamın 14.03.1958 tarihli olurları ile tekrar faaliyete geçmiştir. İşletme Müdürlüğünün Bayam, Çiftlik, Düzdağ, Kırkçam, Koçanlı, Taşköprü, Tekçam, Saraycık, Karatepe, Sarıkaya ve Dikmen olmak üzere 11 adet Orman İşletme Şefliği ve 1 adet Fidanlık Şefliği, 1 adet Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefliği ve 1 adet Depo Şefliği olmak üzere 14 şefliği bünyesinde barındırmaktadır (Tablo 3.2). TOİM'ne bağlı 110 köye ait 15.936 kişi nüfusa kayıtlıdır.

Tablo 3.2: TOİM'nin orman alan miktarları.

İşletme Şefliği	Normal Orman	Bozuk Orman	Toplam Orman (Ha)	Ormansız Alan	Genel Alan
BAYAM	10303,40	2558,40	12861,80	3144,40	16006,20
ÇİFTLİK	6818,60	1034,10	7852,70	1585,30	9438,00
DÜZDAĞ	6705,70	3600,20	10305,90	2770,10	13076,00
DİKMEN	5602,10	1280,60	6882,70	2111,00	8993,70
KARATEPE	12161,40	6470,30	18631,70	14648,50	33280,20
KIRKÇAM	6112,10	622,50	6734,60	2310,20	9044,80
KOÇANLI	9579,30	2370,60	11949,90	4136,70	16086,60
SARAYCIK	5619,10	510,30	6129,40	2222,50	8351,90
SARIKAYA	6076,20	5762,50	11838,70	3782,80	15621,50
TAŞKÖPRÜ	6117,40	5825,70	11943,10	23015,20	34958,30
TEKÇAM	7374,20	1014,20	8388,40	3402,30	11790,70

Coğrafi Yapısı

Taşköprü doğusunda Sinop ili ve Hanönü, Güneydoğusunda Çorum İli, Güneyde Tosya, batıda merkez ilçe ve Devrekani, kuzeyde Çatalzeytin ilçeleri ile çevrilidir. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 550 metredir. İlçenin üzerine kurulu olduğu vadinin kuzeyinde Küre Dağları güneyinde Ilgaz Dağları bulunmaktadır. Bu nedenle ilçenin kuzey ve güneyi ormanlık arazilerle çevrilidir. Taşköprü'nün kuzey ve doğusunda yer alan Çangal ve Elek Dağları ortalama olarak 1500 metreyi geçen yükseltileri ile ilçenin en yüksek dağları konumundadır. Taşköprü ilçesi 41 derece 30 dakika Kuzey, 34 derece 12 dakika Doğu boylam daireleri arasındadır. Kastamonu iline 39 km uzaklıktadır.

Bitki Örtüsü

İlçede yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır. Taşköprü ilinde belirgin yağış görülmektedir. En kurak aylarda bile yağış miktarı oldukça fazladır. Yıllık ortalama yağış miktarı 652 mm dir. Taşköprü ilçesinin yıllık ortalama sıcaklığı 11.7 dir. 35 mm yağışla Temmuz ayı yılın en kurak ayıdır. Ortalama 72 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Aralık ayında görülmektedir. 20.8 derece sıcaklık ile Temmuz ayı yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık 2.3 olup yılın en düşük ortalamasıdır.

3.2 Metot

İlgili işletme müdürlüklerinin verilerine göre KOİM ve TOİM'ne bağlı 235 köyde, yaklaşık 32 bin kişinin yaşadığı tespit edilmiştir. Anket çalışmasının nüfusun tamamı ile yapılmasının

zaman ve emek kaybına neden olacağı düşüncesi ile bu topluluğu en iyi şekilde temsil edebilecek örneklem büyüklüğü hesap edilmiştir.

Örneklem büyüklüğü, toplumun büyüklüğüne, heterojenliğine, araştırmanın amacına ve varsayımlarına, olanaklara, ölçüm tekniğinin duyarlılığına ve kabul edilen hata düzeyine göre değişmektedir. Örneklem büyüklüğünün istatistiksel olarak toplumu temsil edebilmesi için bazı kriterler dikkate alınarak sınırlı ve sınırsız toplumlarda ayrı formüllere göre hesaplanır (Daşdemir, 2016). Bu çalışma alanı sınırlı bir toplumdaki oluştuğu için sınırlı toplumlarda örnek büyüklüğünün hesaplanmasında kullanılan, $n \geq \frac{Z^2 \times N \times p \times q}{N \times D^2 + Z^2 \times p \times q}$ formülüne göre her iki müdürlük için en az kaç kişi ile anket yapılması gerektiği hesaplanmıştır.

Formülde kullanılan ifadeler ve değerleri şöyledir:

n: Örneklem büyüklüğü (en az kaç kişi ile anket yapılması gerektiği)

N: Toplum büyüklüğü (Toplam nüfus, Küre: 11.760 kişi; Taşköprü: 20.461 kişi)

Z: Güven katsayısı (%95 güven düzeyi için Z=1,96)

D: Kabul edilen örnekleme hata oranı (ormancılık ve sosyal araştırmalarda %5 alınmaktadır)

p: İncelenen olayın veya ölçülmek istenen büyüklüğün toplumda görülme olasılığı, (p=0,5)

q: İncelenen olayın toplumda görülmemesi olasılığını (q=1-p = 0,5)

İlgili formülde verilen değerlere KOİM'de 372, TOİM'de 377 kişi ile anket yapılması halinde, fazladan emek, zaman ve kaynak harcamaksızın istatistiksel olarak toplumu temsil edecek örneklem büyüklüğüne ulaşılmış olacaktır. Bu sayı işletme müdürlüklerinde bulunan köy nüfusları arasında tabakalı örneklem yöntemine göre oranlanarak her işletme şefliğinde ve köylerinde yapılacak en az anket sayısı bulunmuştur. Nihayetinde yapılan anketlerden KOİM'de 373, TOİM'de 434 anket verisi değerlendirilmeye uygun bulunmuştur.

Verileri değerlendirmek için anketlerden elde edilen ve çoğunluğu nitel olan sorular/cevaplar, çalışmanın amacına hizmet edecek şekilde Tablo 3.3'deki gibi birer değişken olarak tanımlanmış ve sayısallaştırılmıştır.

Tablo 3.3: Araştırma Değişkenlerinin Tanımlanması.

Sınıf	No	Kodu	Adı	Açıklaması ve Sayısallaştırması	Ölçek/Birim
Genel Bilgiler	1	İŞL	İşletme adı	1-Küre; 2-Taşköprü	1-2
	2	YAŞ	Yaş	1=18-30 yaş arası; 2=31-50 yaş arası; 3=51-65 yaş arası; 4= 65 yaş üstü	1-4
	3	EĞTM	Eğitim düzeyi	1=okumadım, 2=ilkokul, 3=ortaokul, 4=lise, 5=önlisans, 6=lisans ve lisansüstü	1-6
	4	CINS	Cinsiyeti	1=kadın, 2=erkek	1-2
	5	GRKY	Gelir kaynağı	Deneklerin birden fazla gelir kaynağı olması halinde en fazla geliri elde ettiği seçenek analize katılmıştır. 1=emekli, 2=işçi, 3=ormancılık, 4=tarım, 5=hayvancılık, 6=ticaret	1-6
	6	HNKS	Kişi sayısı	Hanede yaşayan kişi sayısı	1-8
Yasal bilinç düzeyi	7	SUCBİL	Suç bilinci	1=hiç bilmiyor, 2=az biliyor, 3=kısmen, 4=çoğunu biliyor, 5=hepsini biliyor	1-5
	8	CEZBİL	Ceza bilinci	1=hiç bilmiyor, 2=az biliyor, 3=kısmen, 4=çoğunu biliyor, 5=hepsini biliyor	1-5
	9	YRGBİL	Yargı süreci bilgisi	1=hiç bilmiyor, 2=az biliyor, 3=kısmen, 4=çoğunu biliyor, 5=hepsini biliyor	1-5
	10	OHKBİL	Yasal hak bilinci	Ormandan köylülere tanınan yasal haklarının bilinci; 1=hiç bilmiyor, 2=az biliyor, 3=kısmen, 4=çoğunu biliyor, 5=hepsini biliyor	1-5
Yeterlilik tespiti	11	CEZYT	Ceza yeterliliği	1=yeterli değil, 2=kısmen, 3=yeterli	1-3
	12	HKYT	Hakların yeterliliği	Yasal hakların yeterliliği; 1=yetmiyor, 2=yetiyor, 3=fazla geliyor	1-3
Suçlar ve koruma	13	SUCTR	Suç türleri	Deneklerin “önemli suç türleri nelerdir” sorusuna verdikleri cevapların yüzde değerleri	1-90 (%)
	14	SUCSB	Suç sebepleri	Deneklerin “orman suçlarının işleniş nedenleri” sorusuna verdikleri cevapların yüzde değerleri	1-63 (%)
	15	KORET	Koruma	Deneklerin “ormanların korunmasında etkili olan faktörler” sorusuna verdikleri cevapların yüzde değerleri	6-31 (%)
Mülkiyet	16	OZMLK	Özel mülkiyet	Özel mülkiyetin orman suçlarının azalmasında etkisi, 1=hayır kesinlikle 2=hayır, 3=belki, 4=evet, 5=kesinlikle evet	1-5
Halkla ilişkiler	17	ORİLŞ	Orman idaresiyle ilişkiler	Orman işletmesi personeli ile ilişkilerin düzeyi; 1=çok kötü, 2=kötü, 3=normal, 4=iyi, 5=çok iyi	1-5

Araştırmada elde edilen veriler, betimsel istatistikler, Kruskal–Wallis (K-W) H Testi ve Duncan Testi ile değerlendirilmiş ve sonuçlar çalışmanın bulgular bölümünde verilmiştir. Verileri değerlendirmede Excel-2010 ve SPSS (22.0 version) programları kullanılmıştır.

Anket, yazılı olarak soru yöneltmek ve yazılı cevaplar almak suretiyle uygulanan bir veri toplama tekniğidir. Genellikle sosyal bilimlerde kişilerin durumu, tutumu, davranışı, bilgisi, düşüncesi üzerine yine kendilerinden yazılı olarak bilgi elde etmek amacıyla başvuru olan bir yöntemdir (Daşdemir, 2016).

Anket yönteminde; araştırmacı veya anketörlerle denekler arasında herhangi bir sözlü görüşme yapılmamaktadır. Cevaplayanın okuması, işaretlemesi ve yazması şeklinde gerçekleşmektedir. Çok geniş bir gruptan, kısa zamanda, çok miktarda veriyi toplama imkânı vardır. Herkese aynı sorular ve aynı şekilde sunulduğu için objektif bir yöntemdir.

Verilerin sayısal olarak işlenmesi ve değerlendirilmesi istatistiksel yöntemlerle mümkündür. Araştırmanın amacına, varsayımın özelliğine, araştırma değişkeninin ve kullanılan ölçeğin niteliğine bağlı olarak farklı istatistiksel yöntemler söz konusudur. Genel olarak normal dağılım gösteren nicel verilere uygulanan istatistiksel yöntemlere parametrik yöntemler, dağılımı bilinmeyen nitel verilere uygulanan yöntemlere de nonparametrik yöntemler denilmektedir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H Testi, Duncan Testi, Korelasyon Analizi, Regresyon Analizi tercih edilmiştir. Normal dağılım gösterip göstermemesine göre uygun analiz türleri seçilmiş analizlerin sonuçları açık bir dille ifade edilmeye çalışılmıştır.

3.2.1 Kruskal Wallis H Testi

İki toplumun karşılaştırılmasında veya dağılımı bilinmeyen ikiden çok örneğin aynı topluma ait olup olmadığını denetlemek amacıyla kullanılmaktadır. Kruskal Wallis Testi, parametrik olmayan verilere uygulanan tek yönlü varyans analizine benzemektedir. Ancak Kruskal Wallis Testi toplumun normal dağılım gösterdiğini varsaymadığı için, tek yönlü varyans analizinden ayrılır (Daşdemir, 2016).

3.2.2 Duncan Testi

Gruplar arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla n sayıda ortalamanın ikili karşılaştırmalarını yapmak için geliştirilmiş bir istatistiksel anlamlılık ve çoklu karşılaştırma sınamasıdır.

3.2.3 Korelasyon Analizi

Gerçek ve dūşünsel varlıklara, olaylara ve olgulara ait sayılarla ifade edilen iki veya daha çok özellik (değişken) arasında bir ilişki olup olmadığını ve varsa bu ilişkinin büyüklüğünü ve yönünü sayısal olarak saptamak amacıyla korelasyon analizi yapılır (Daşdemir, 2016).

3.2.4 Regrasyon Analizi

Aralarında bir ilişki bulunduğu kabul edilen değişkenlerden birinin, diğerine bağı olarak nasıl değiştiğini, bu ilişkinin önemini, yönünü, biçimini ve değişim seyrini aritmetik fonksiyon olarak ortaya koymak amacıyla regresyon analizi yapılır. Yani serbest değişkenlerin, bağımlı değişkeni nasıl etkilediğini ve değişimini ne oranda açıkladığını saptamak için regresyon analizine başvurulur. Regresyon analizinde gözlenmesi ve ölçülmesi güç olan bir değişken, ölçülebilen diğer değişkenler yardımıyla kestirilmektedir (Daşdemir, 2016).

BÖLÜM 4

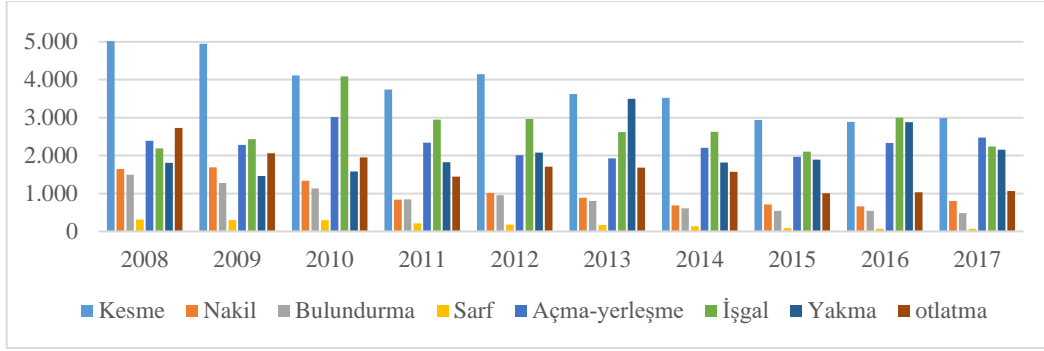
BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1 Orman Suçları ile İlgili Sayılar Veriler

Ormanlara zarar veren eylemlerden oluşan orman suçları ile mücadelede dünyanın hemen her yerinde hukuk kurallarından faydalanılmaktadır. Bir toplumun rahat ve huzurlu bir ortamda yaşayabilmesi için nasıl ki sosyal düzen kurallarına ve hukuk kurallarına ihtiyacı varsa (Anayurt, 2001; Gözler, 2008; Sargın, 2009). ormancılık faaliyetlerinde ve ormanların korunmasında da hukuk kurallarına ihtiyaç vardır (Gençay ve Birben, 2016). Ancak bazen sadece hukuk kurallarının varlığı düzeni sağlayamayacağı gibi suçların oluşmasını da engelleyememektedir. Bunun için hem hukukun etkin hem de toplum bilincinin yüksek olması gereklidir. Bu bağlamda Türkiye genelinde son 10 yılda orman suçlarının sayısal değerleri ve toplam suç sayıları Tablo 4.1 ve Şekil 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1: Türkiye’de son 10 yılda gerçekleşen orman suçlarında ki sayısal değişim (OGM, 2012; OGM, 2017).

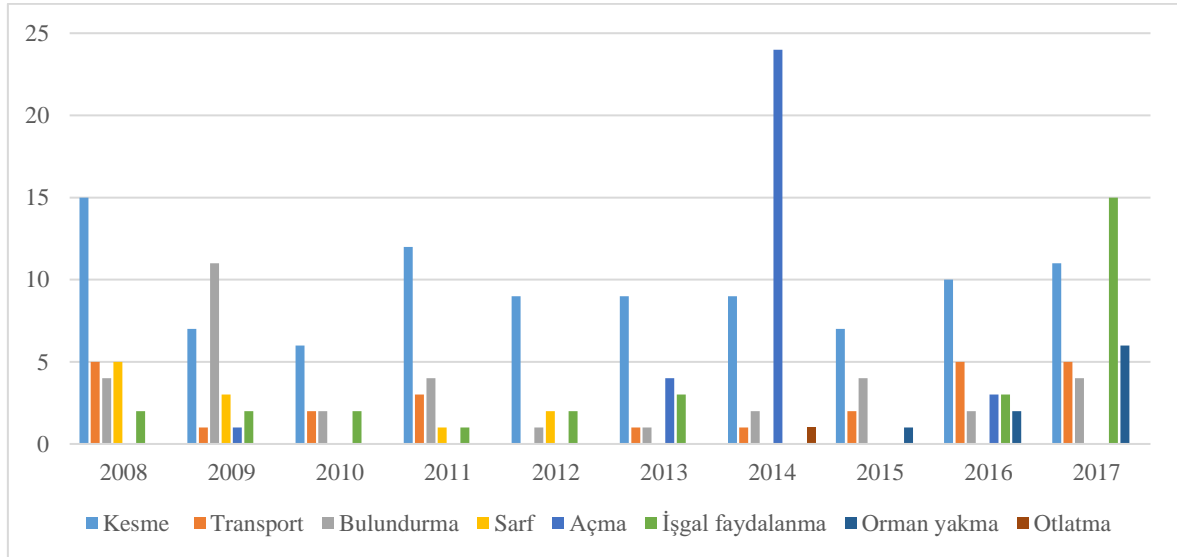
Suç çeşitleri		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kesme	sayı	5.020	4.946	4.114	3.742	4.149	3.620	3.519	2.944	2.891	2.993
	m3	19.134	18.915	18.712	18.739	19.297	19.844	66.378	18.326	17.616	20.305
Nakil	sayı	1.651	1.692	1.339	841	1.017	892	689	708	658	802
	m3	793	785	722	689	862	1.416	1.550	949	862	1.675
Bulundurma	sayı	1.498	1.275	1.129	849	959	802	609	540	544	479
	m3	1.473	688	569	575	884	569	1.479	437	680	798
Zati İhtiyaç	sayı	313	299	300	213	178	169	133	82	68	68
	m3	303	993	374	289	287	212	225	100	149	104
Açma	sayı	2.393	2.283	3.019	2.337	2.013	1.930	2.209	1.971	2.332	2.473
	ha.	962,7	741	986	1.024	890	714	836	856	1.244	1.147
İşgal	sayı	2.185	2.437	4.089	2.947	2.963	2.623	2.628	2.103	2.996	2.241
	ha.	2.838	1.022	1.621	1.322	11.814	9.387	10.372	9.673	15.891	9.699
Yakma	sayı	1.805	1.460	1.580	1.824	2.077	3.497	1.821	1.893	2.878	2.152
	ha.	29.050	4.574	3.248	3.573	10.120	11.318	3.040	3.124	8.986	11.909
Otlatma	sayı	2.733	2.066	1.952	1.448	1.711	1.684	1.571	1.005	1.032	1.067
Toplam Suçları Sayısı		17.598	16.458	17.522	14.201	15.067	15.217	13.179	11.246	13.399	12.275

Şekil 4.1: Türkiye’de son 10 yılda gerçekleşen orman suçlarında ki sayısal değişim (OGM, 2012; OGM, 2017).

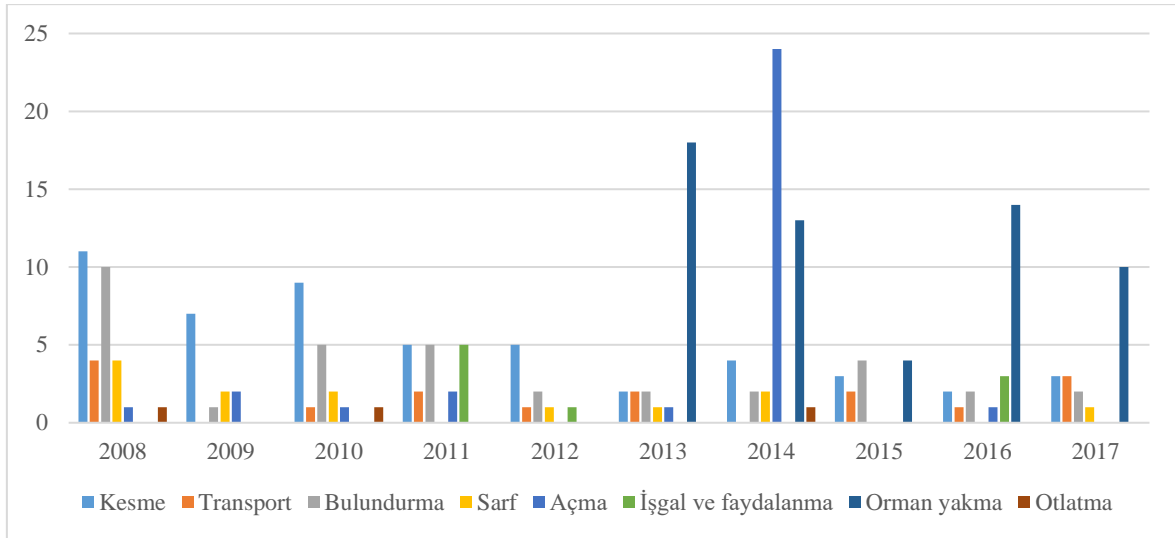
OGM’nin verilerine göre, yıllar itibarıyla suç sayılarının giderek azaldığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak, köyden kente göç, alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşması, koruma tedbirlerinin daha etkin bir şekilde alınması ve halkın bilinç seviyesinin yükselmesi sonucunda bu suçlarda ciddi bir düşüş eğilimi olduğu tespit edilmiştir (OGM, 2006; OGM, 2011).

Türkiye genelindeki suç oranlarının yanı sıra çalışma alanı olan KOİM ve TOİM’de yıllar itibarıyla suç oranları Şekil 4.2 ve 4.3’te verilmiştir.

Şekil 4.2: KOİM’de son 10 yıllık suç oranı değişimi.

Toplam 73.693 ha orman alanına sahip (URL-1, 2018) Küre’de son 10 yılda toplam 238 adet orman suçu işlendiği en yüksek oranda yasadışı ağaç kesme (95) orman suçunun işlendiği tespit edilmiştir. Küre’de suç oranlarının, Türkiye ortalamasının aksine yıllar itibarıyla düşmediği yıllara göre dalgalanmalar gösterse bile aynı civarda kaldığı görülmüştür.

Şekil 4.3: TOİM'nin son 10 yıllık suç oranı değişimi.

TOİM'nin toplam orman alan miktarı 113.519 ha.dır (URL- 2, 2018). KOİM'ne göre daha fazla orman alanına sahip olmasına rağmen 10 yıllık toplam suç miktarının 218 olduğu görülmektedir. En fazla işlenen suç çeşidinin orman yakma ve yasadışı ağaç kesme olması ile birlikte suç miktarlarının orman yakma haricinde Türkiye ortalamasında olduğu gibi azaldığı görülmüştür.

Suç işleyen bireylerin yakalanacağı ve ceza alacakları yönünde güçlü bir inancın olması, bireyleri önemli ölçüde suç işlemekten caydırmaktadır. Suçluların yakalanma riskinin düşük olması ise, suça eğilimli olan bireyleri daha çok suç işleme yönünde motive etmektedir (Kızmaz, 2005). Devlet, orman suçlarının takibini orman muhafaza memurlarına vermiş olup bu konu ile ilgili 2011 tarihli "Ormanların Kanundışı Müdahalelerden Korunması Esasları" başlığını taşıyan bir tebliğ yayınlamıştır. Tebliğde orman koruma ekiplerinin teşkilat yapısı, suç tutanaklarının düzenlenmesi, arama, elkoyma işlemleri, suçüstü yakalama, idari para cezalarının uygulanması, orman memurlarının silah taşıma yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. İlgili tebliğe göre; ormanların korunması özel resmi kıyafetleri olan "orman muhafaza memurları" tarafından kurulan ekiplerle yapılmaktadır. Korunacak alan 2500 ha.dan fazla ise 2-7 kişiden oluşan bir ekip, 500-1500 ha. arasında ise 1-2 kişilik bir koruma ekibi kurulur. Ekiplerin koruduğu alanlar 4 ayda en az 1 defa, suçların yoğun olduğu bölgelerde daha sık zamanlarla kontrol edilir. Bir suçla karşılaşmaları halinde bunu (faili meçhul de olsa) tutanakla kayıt altına alır.

113.519 ha orman alanı bulunan TOİM'de toplam "29" kadar orman muhafaza memuru fiili olarak çalışmaktadır. KOİM'in orman alanı 73.693 ha iken "21" tane orman muhafaza

memuru da bu işletmede çalışmaktadır. Memurlar çeşitli ormancılık işleri gereği neredeyse her gün sorumlu oldukları bölgenin içinde gezmektedir. Orman idaresi ile yapılan yüzyüze görüşmelerde, bölgede genellikle orman içi veya bitişiğindeki köy halkından 30-50 yaşlarındaki erkek bireylerin suç işlediği, kadın bireylerin ise suçu bastırmak için getirildikleri ifade edilmiştir. Gerek alanın büyüklüğü gerekse iş yoğunluğu ve memur sayısının yetersizliği, orman suçu işleyen birinin memurla karşılaşma olasılığını düşürmekte olup KOİM’de bu oran %50-60 olduğu, TOİM’de ise alanın büyüklüğü nedeni ile suça denk gelme olasılığının daha düşük olduğu ifade edilmiştir. Bölgede orman ürünlerini satmak ve yakacak amaçlı tespit edilen suçların büyük çoğunluğu ihbar yoluyla elde edilmiştir.

4.2 Anket Sonuçları

KOBM’den alınan verilere göre suç oranları tespit edildikten sonra anket sonuçları yöntem bölümünde açıklanan analizlerle değerlendirilmiştir. Ankete katılan 807 kişinin %30’u kadın, %70’i erkektir. Deneklerin %16’sının hiç okula gitmediği, %70’inin ilköğretim düzeyinde okuduğu, %13’ünün lise ve sadece %1’inin üniversite düzeyinde okuduğu tespit edilmiştir. Ankete katılanların gelir kaynakları sorulduğunda %75’e yakın kişinin tarım ve hayvancılıktan kazanç sağladığı, diğerlerinin işçi, emekli ve orman işleri ile uğraştığı tespit edilmiştir.

Genel bilgilere verilen cevaplara göre ankete katılan denekler, çalışmanın amacına uygun ve tüm grubu temsil edebilecek düzeydedir. Örneğin orman suçlarının işlenmesi daha çok fiziki kuvvete dayalıdır ve bu açıdan erkeklerin orman suçu işleme olasılıkları yüksek olduğu için ankete katılanların daha yüksek oranda erkek olması istenen bir durumdur. Ankete katılanların eğitim düzeyi her grubu temsil edecek düzeyde olup yüksek oranda ilköğretim ve lise düzeyi, suç bilinci ve hukukun buna etkisinin incelenmesi istenen gruptur. Orman suçlarının işlenme sebeplerinin başında gelir yetersizliği gelmektedir. Ankete katılanların gelir kaynağının çoğunluğu tarım ve hayvancılık olup ormanla iç içedir, bu nedenle de suç bilincinin yüksek olması gerektiği düşünülen gruptur.

Orman suçları ve toplum bilincinin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmış olan ikinci bölümde deneklere ilk olarak “ormanların insanlardan korunması gerekip gerekmediği” ve “civarlarındaki ormanların korunması için devlet tarafından yeteri kadar denetim yapıp yapılmadığı” sorulmuştur. Alınan cevapların işletmelere ve cinsiyete göre oranları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2: Halkın gözünde ormanların insanlardan korunması gerekliliği ve devlet denetiminin yeterliliği.

		Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyor musunuz?		Devlet tarafından yeterli denetim yapılıyor mu?	
		Evet	Hayır	Evet	Hayır
KOİM	K	99,1	0,9	74,5	25,5
	E	97,3	2,7	71,5	28,5
TOİM	K	97,8	2,2	57,0	43,0
	E	95,7	4,3	55,5	44,5

Alınan cevaplara göre ormanların insanlardan korunması gerekliliği konusunda işletme ve cinsiyetler arasında bir fark çıkmamış olup tüm deneklerin %97'sinin bu konuda aynı fikirde olduğu tespit edilmiştir. Ormanların korunmasında devlet denetiminin yeterli düzeyde yapılıp yapılmadığı sorusuna cinsiyetler arasında bir fark çıkmamış ancak işletmeler arasında bir fark tespit edilmiştir. KOİM'deki tüm deneklerin %72'si denetimin yeterli olduğunu düşünürken, TOİM'deki tüm deneklerin sadece %56'sı devlet denetiminin yeterli olduğunu düşünmektedir. Elbette ki aynı bölge müdürlüğüne bağlı işletmeler arasında orman suçlarına karşı denetimin eşit düzeyde yapılması gereklidir. Ancak orman alanı miktarı, ormana bitişik tarım alanlarının fazlalığı, nüfus yoğunluğu, bilinç düzeyi gibi etkenler denetimin daha sık yapılmasına sebep olabilir. Sonuç olarak TOİM'deki denetimin KOİM'den az olması, TOİM'deki suç oranının az olmasına bağlı denilebilir (Şekil 4.2 ve 4.3).

Deneklere kanunda yer alan orman suçlarından hangilerinin önemli olduğu sorulduğunda alınan cevapların oranları şu şekilde tespit edilmiştir (Tablo 4.3).

Tablo 4.3: Halkın gözünde orman suç çeşitlerinin önem sırası.

Suç çeşitlerinin önem sıralaması	%*
Orman yangını	90
Nakil	47
Kesme	46
İşgal	14
Otlatma	3
Açma	2
Diğer	1

*Her suç çeşidinin işaretlenme oranıdır

Anket sonuçlarına göre halkın gözünde en önemli suç çeşidinin orman yakma suçu olduğu görülmektedir. Kasten veya taksirle oluşan orman yangınları, büyük alanların zarar

görmesine hatta ormanla içiçe yaşayan halkın mülkiyetinde olan tarım arazisine, evlerine, hayvanlarına ve kendi canlarına da zarar verebilmektedir. Bu nedenle orman yakma suçuna karşı halkın bilincinin yüksek olması ve önem vermesi olumlu bir sonuç olarak tespit edilmiştir. Orman yakma suçunun genellikle taksirle işlenmesi ve failinin zor bulunması gibi sebepler bu suç çeşidinde hukukun etkinliğini azaltmaktadır ancak halkın bilincinin yüksek olması olumlu bir tespittir. İnsanları orman yakma suçuna iten nedenlerin incelendiği bir başka çalışmada (Özden vd., 2012); kırsal yoksulluk, bazı bölgelerde toprak getirisinin yüksek olması, tarımsal etkinlikler için yeni arazi ihtiyacı, turizm tesisleri ve eklentileri için arazi ihtiyacı, dikkatsizlik, tedbirsizlik, husumet gibi davranış biçimleri tespit edilmiştir. Yine aynı çalışmada bazen failerin diğer yasadışı orman suçlarını işlerken yakalanmamak için başka bir alanda küçük yangınlar çıkararak dikkati başka yöne çekmeye çalıştıkları, köy çocuklarının sadece uçak ve helikopter görmek için yangın çıkardıkları da tespit edilmiştir.

Diğer önemli görülen yasadışı transport ve yasadışı kesim suçları, yakma suçundan farklı olarak odun hammaddesine olan ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. %14 oranında tercih edilen işgal ve faydalanma suçu ise ev, baraka, tarım arazisi gibi farklı amaçlar için odun hammaddesi yerine orman toprağı üzerinde işlenmektedir. En düşük oranlarda seçilen hayvan otlatma ve açmacılık suçları maddi getiriden çok günlük ihtiyaçların karşılanmasına yönelik suçlar olarak tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile halk bu tür günlük ihtiyaçtan kaynaklanan yasadışı faaliyetleri suç olarak görmemektedir.

Suçların işlenme sebepleri halka sorulduğunda alınan cevaplar bir önceki soruya verilen cevapları destekler niteliktedir (Tablo 4.4). En çok odun hammaddesine olan ihtiyaç ve gelir yetersizliği sebebiyle daha sonra ise istemeyerek suçların işlenmekte olduğu tespit edilmiştir. Orman suçlarına karşı “cezaların caydırıcılığının az olması” seçeneğinin %1 oranında tercih edilmesi halkın gözünde hukukun etkin olduğunu göstermektedir. Diğer bir ifade ile cezalarının caydırıcılığının fazla olduğu, az olsa bile bu sebeple suç işlenmeyeceği düşünülmektedir.

Tablo 4.4: Suç işleme sebepleri.

Suç işleme sebepleri	%*
Odun hammaddesine olan ihtiyaç	63
Gelir yetersizliği	40
İstemeyerek (taksirle)	22
Orman idaresi ile uyuşmazlık	16
Suç olduğunu bilmemek	4
Cezaların caydırıcılığın az olması	1

*Her suç çeşidinin işaretlenme oranıdır

Yapılan literatür araştırması sonucunda ormanların yasadışı fiillerden korunmasına etki eden 6 faktör tespit edilmiş ve deneklere halkın gözünde hangilerinin daha etkili olabileceği sorulmuştur. Her şık kendi içinde işaretlenme ve işaretlenmeme oranına göre sıralandığında aşağıdaki Tablo 4.5 oluşturulmuştur.

Tablo 4.5: Korumaya etki eden faktörler.

Seçenekler	Seçilme oranları*
Denetimin artırılması	%35
Yasal düzenlemelerin varlığı	%25
Halkın bilinçlendirilmesi	%24
Halkın gelir düzeyinin artırılarak ormana olan ihtiyacın azaltılması	%23
Cezaların yüksek olması ve caydırıcılığı	%21
Daha fazla orman koruma memuru istihdam edilmesi	%12

*Her suç çeşidinin işaretlenme oranıdır

Alınan cevaplar değerlendirildiğinde orman işletmeleri tarafından denetimin artırılmasının suç oranlarını azaltacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak bu soruların cevapları değerlendirildiğinde seçilen bölgedeki halkın suç bilincinin var olduğu ve hukukun etkin olduğu tespit edilmiştir.

4.3 Korelasyon Analizi

Anket soruları ve cevaplarından oluşturulan değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığı, varsa yönünü ve gücünü belirlemek için korelasyon analizi (Tablo 4.6), suç bilinci ve ceza bilincinin işletme, yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi sosyolojik yapı bakımından farklı olup olmadığı ve ne düzeyde etkili olduğunun tespit edilmesi amacıyla da regresyon (Tablo 4.7 ve 4.8), khi kare ve dancun (Tablo 4.9) testleri yapılmış sonuçlar tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 4.6: Tüm değişkenler arasındaki korelasyon analizi.

Correlations																	
	İŞL	YAŞ	EĞİTİM	CİNS	GELİRKY	KİŞİSAY	KORET	SUCBİL	CEZABİL	YARGİBİL	CEZAYET	SUCTUR	SUCSEB	OZMLK	ORMIŞ	ORHKBL	HAKYET
İŞLETME	1																
YAŞ	-.003	1															
EĞİTİM	,089	-.375	1														
CİNS	-.018	,145	,409	1													
GELİRKY	,213	-.105	,009	,047	1												
KİŞİSAY	,183	-.353	,143	-.082	,194	1											
KORET	-.255	,040	-.049	-.060	-.050	-.085	1										
SUCBİL	,125	-.057	,276	,396	,096	,030	,036	1									
CEZABİL	,147	-.083	,326	,446	,042	,084	-.037	,653	1								
YARGİBİL	-.020	-.050	,113	,175	-.150	,033	,013	,303	,520	1							
CEZAYET	,118	-.036	,038	,044	,081	-.005	,067	,306	,109	,019	1						
SUCTUR	,153	-.001	-.004	-.019	,075	,020	-.068	,058	-.001	-.091	-.004	1					
SUCSEB	-.019	,041	-.085	-.093	-.017	-.036	,040	,013	-.010	-.022	,105	-.014	1				
OZMLK	-.147	-.049	-.155	-.213	-.039	,004	,119	-.155	-.144	,044	-.107	,035	-.073	1			
ORMIŞ	-.277	-.030	,147	,289	-.021	,013	,063	,178	,272	,280	,014	-.165	-.101	-.152	1		
ORHKBL	,051	-.008	,261	,478	,099	,045	-.049	,582	,607	,306	,200	-.020	,004	-.200	,365	1	
HAKYET	-.215	-.036	,012	,099	-.051	,010	,027	-.042	,023	,012	-.136	-.112	-.017	,011	,091	,008	1

*Korelasyon 0,05 seviyesinde önemlidir, ** Korelasyon 0,01 seviyesinde önemlidir.

Anket cevaplarından toplam 17 değişken elde edilmiş, birbirleri ile arasındaki ilişki olup olmadığı varsa düzeyi ve yönünü tespit etmek amacıyla öncelikle korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuç olarak diğer değişkenlerle en fazla ilişkisi olanlar; işletme, eğitim, cinsiyet, ceza bilinci, orman idaresi ile olan ilişkiler (11'er değişken ile ilişkili), özel mülkiyet tercihi ve suç bilinci (10'ar değişken ile ilişkili) değişkenleri olmuştur.

Anket çalışması yapılan iki işletmenin genel bilgilerine bakıldığında KOİM'nin eğitim oranının, gelir kaynağının ve hanelerde yaşayan kişi sayısının TOİM'e göre daha düşük olduğu görülmüştür. Bununla birlikte TOİM'deki halkın suç ve ceza bilincinin daha yüksek olduğu da tespit edilmiştir.

Eğitim oranının ilişkili olduğu diğer değişkenlere bakıldığında; yaş arttıkça eğitim oranının azaldığı, erkeklerin eğitim oranının kadınlara oranlara daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca eğitim düzeyi arttıkça suç, ceza, yargı süreci, orman hakları bilincinin ve orman idaresi ile ilişkilerin de arttığı tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi ile negatif yönlü bir ilişkisi tespit edilen özel mülkiyet tercihinde ise, eğitilmiş kişilerin özel orman mülkiyetinin ormanların korunmasında etkisinin olmayacağı düşüncesinin daha fazla olduğu görülmüştür. Cinsiyetin ilişkili olduğu değişkenlere bakıldığında ise erkek deneklerin orman idaresi ile ilişkilerinin daha iyi ve daha bilinçli oldukları tespit edilmiştir.

Orman idaresi ile ilişkileri iyi olan deneklerin suç bilinci, ceza bilinci, yargı süreci bilinci ve ormandan sağlanan yasal hak bilinçlerinin %99 güven düzeyinde ilişkili ve daha iyi olduğu yine korelasyon tablosundan tespit edilmiştir. Ormanların korunmasında özel mülkiyetin etkisini gösteren değişken, diğer 10 değişken ile negatif yönlü ilişki halindedir. Bu da şunu

göstermektedir ki; orman idaresi ile ilişkileri iyi olan, orman suçları ve cezaları konusunda bilgi sahibi olan, koruma etkisinin denetleme ve yasal düzenlemelerin varlığı ile daha iyi olacağını düşünenler, özel orman mülkiyetinin ormanları korumaya etkisinin olmayacağını seçmişlerdir.

4.4 Regresyon Analizi

Regresyon analizi değişkenler arasındaki fonksiyonel ilişkileri araştırmak için kavramsal olarak basit bir yöntemdir (Chatterjee ve Hadi, 2015). Bu nedenle anket verileri arasında bağımlı bir değişkeni etkileyen iki ve daha fazla bağımsız değişken arasındaki neden-sonuç ilişkilerini doğrusal bir modelle açıklamak için doğrusal çoğul regresyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonuçlarına ve çalışmanın amacına yönelik diğer değişkenlerle en fazla ilişkili olan suç bilinci ve ceza bilinci bağımlı değişkenlerinin karşısında, bağımsız değişkenlerin etki düzeyleri Tablo 4.7 ve Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.7: Suç Bilinci Değişkeninin Doğrusal Çoğul Regresyon Analizi Sonuçları.

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	Katsayılar	Standart Hata	T Değeri	Güven Düzeyi	R ² ve F Değeri
SUÇBİL	(sabit)	0,908**	0,341	2,662	0,008	R ² =0,536 F=57,01**
	İŞL	-0,020	0,047	-0,430	0,667	
	YAŞ	-0,001	0,002	-0,587	0,558	
	EĞTM	0,027	0,027	0,981	0,327	
	CİNS	0,131*	0,059	2,215	0,027	
	GRKY	0,027	0,021	1,255	0,210	
	HNKS	-0,015	0,015	-1,004	0,316	
	KORET	0,004	0,004	0,989	0,323	
	CEZBİL	0,433**	0,034	12,751	0,000	
	YARBİL	-0,007	0,040	-0,171	0,864	
	CEZYT	0,254**	0,033	7,790	0,000	
	SUCTR	0,003*	0,001	2,073	0,039	
	SUCSB	0,000	0,001	-0,052	0,959	
	OZMLK	-0,010	0,026	-0,404	0,686	
	ORİLŞ	-0,072*	0,038	-1,887	0,060	
	OHKBİL	0,193**	0,027	7,082	0,000	
	HKYT	-0,065	0,072	-0,898	0,369	

* 0.10 seviyesinde önemli (P<0.10), ** 0.01 seviyesinde önemli (P<0.01)

Analiz sonuçlarına göre; suç bilincini %90 güven düzeyinde etkileyen değişkenler cinsiyet, suç türü çeşitleri ve orman idaresi ile ilişkiler olmuştur. Bununla birlikte suç bilincinin, ceza bilinci, cezaların yeterliliği ve orman kanunundan doğan hakların bilinci konularında da %99 güven düzeyinde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Suç bilinci yüksek olan kişilerin orman idaresi ile ilişkilerinin daha iyi olduğu, haklarını daha iyi bildiği ve orman suçlarının cezalarını caydırıcılık açısından yeterli gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 4.8: Ceza Bilinci Değişkeninin Doğrusal Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları.

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	Katsayılar	Standart Hata	T Değeri	Güven Düzeyi	R ² ve F Değeri
CEZBİL	(sabit)	-0,978**	0,326	-3,003	0,003	R ² =0,629 F=83,70**
	İŞL	0,190**	0,044	4,276	0,000	
	YAŞ	-0,002	0,002	-1,354	0,176	
	EĞTM	0,052*	0,026	2,028	0,043	
	CİNS	0,228**	0,056	4,047	0,000	
	GRKY	0,001	0,020	0,042	0,966	
	HNKS	0,013	0,014	0,908	0,364	
	KORET	0,002	0,004	0,404	0,686	
	SUÇBİL	0,395**	0,031	12,751	0,000	
	YARBİL	0,440**	0,035	12,628	0,000	
	CEZYT	-0,102**	0,032	-3,179	0,002	
	SUCTR	0,000	0,001	0,128	0,898	
	SUCSB	0,001	0,001	0,867	0,386	
	OZMLK	-0,012	0,025	-0,498	0,618	
	ORİLŞ	0,032	0,036	0,891	0,373	
	OHKBİL	0,192**	0,026	7,405	0,000	
	HKYT	0,096	0,069	1,388	0,165	

* 0.10 seviyesinde önemli (P<0.10), ** 0.01 seviyesinde önemli (P<0.01)

Ceza bilinci diğer değişkenlerle ilişkilendirildiğinde; %90 güven düzeyinde eğitim ile %99 güven düzeyinde işletme, cinsiyet, suç bilinci, yargı bilinci, ceza yeterliliği, orman kanunundan doğan hakların bilinci konusunda etkileşim içinde olduğu görülmüştür. Bu bağlamda TOİM'deki erkek deneklerin ceza bilincinin daha yüksek olduğu, suç bilincinin, yargı süreci bilincinin ve orman kanunundan doğan hakların bilinci yüksek olan deneklerin ceza bilincinin de daha yüksek olduğu görülmektedir. Bilinç düzeylerinin birbirleri ile ilişkili olmasının yanı sıra deneklerin hangi konularda daha bilinçli olduğunu görmek amacıyla Tablo 4.9'da alınan cevaplar ayrıca değerlendirilmiştir.

Tablo 4.9. Bilinç düzeylerinin karşılaştırılması.

	CRIAW	CRLAW	JUSAW	RIGAW
Hayır hiç bilmiyorum	2,5	27,8	78,3	26,5
Hayır çok azını biliyorum	23,5	35,2	14,7	31,7
Kısmen	41,8	33	6,3	28,7
Evet çoğunu biliyorum	31,2	3,5	0,4	12
Evet hepsini biliyorum	1	0,6	0,2	1

Bilinç konusunda deneklerin tamamı dikkate alındığında %1'lik çok küçük bir grubun tamamını bildiği görülmüştür. Deneklerin en çok suç bilincinin yüksek olduğu, en az ise yargı süreci bilincinin olduğu görülmüştür. Bu sonuç halkın orman suçları ve cezaları konusunda bilinçli olduğu herhangi bir orman suçunun faili olarak yargılanmadığı ve yargı süreci hakkında bilgisinin olmadığı anlamına da gelmektedir. Bu analiz sonucunda da çalışma alanında hukukun etkin, toplumun bilinçli olduğu söylenebilir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda suç bilinci, ceza bilinci ve özel mülkiyetin ormanların korunmasında etkisinin tek yönlü varyans analizini yapmak için Kruskal-Wallis H-Testi yapılmıştır. Anlamlı sonuçlar bulunan değişkenlerin hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit etmek amacıyla Duncan testi ile farkındalık denetimi yapılmış sonuçlar Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10. Toplumun Suç ve Ceza Bilinç Düzeylerinin, İşletme, Yaş, Cinsiyet, Eğitim ve Gelir Düzeylerine Göre Farklılığı.

Değişken/Özellik	Kruskal-Wallis H-Testi Sonuçları			Duncan Testi ile Farklılık Denetimi (Gruplar ve gruplar içinde sıralamalar önem derecesine göre)				
	Kriter	Khi-kare değeri	S D	Farklı Gruplar				
				No	Grup Elemanları	$\bar{x}$	N	
1. Suç bilincinin toplum içindeki düzeyi (SUÇBİL)	İŞL	9,35**	1	1	Küre	2,94	373	
				2	Taşköprü	3,14	434	
	YAŞ	14,16**	3	1	18-65 yaş arası	3,07	754	
				2	>65	2,70	53	
	CNS	138,45**	1	1	Kadın	2,55	245	
				2	Erkek	3,26	562	
	EĞTM	81,66**	5	1	Okumadım-İlkokul	2,74	334	
				2	Ortaokul-Lise-Ön lisans-Lisans	3,24	473	
	GRKY	12,59*	5	1	Emekli, İşçi, Tarım, Hayvancılık, Ticaret, Ormancılık	2,92	542	
				2	Ticaret, Ormancılık	3,46	265	
2. Ceza bilincinin toplum içindeki düzeyi (CEZBİL)	İŞL	22,07**	1	1	Küre	2,00	373	
				2	Taşköprü	2,38	434	
	YAŞ	21,43**	3	1	18-65 yaş arası	2,18	754	
				2	>65	1,62	53	
	CNS	171,02**	1	1	Kadın	1,54	245	
				2	Erkek	2,40	562	
	EĞTM	135,09**	5	1	Okumadım-İlkokul	1,74	334	
				2	Ortaokul-Lise-Ön lisans-Lisans	2,02	473	
	GRKY	23,45**	5	1	Emekli, İşçi, Tarım, Hayvancılık, Ticaret	2,17	803	
				2	Ormancılık	3,75	4	
3. Özel mülkiyetin orman suçlarını azaltmada etkisi (OZMLK)	İŞL	11,50**	1	1	Küre	2,3	373	
				2	Taşköprü	2,4	434	
	Yaş bakımından anlamlı bir fark yoktur							
	GNDR	47,15**	1	1	Kadın	2,4	245	
				2	Erkek	2,0	562	
	EĞTM	50,40**	5	1	Okumadım	2,5	127	
				2	İlkokul, ortaokul, lise	2,1	673	
				3	Lisans, Önlisans	1,8	7	
	GRKY	19,20**	5	1	Emekli, Ticaret, Hayvancılık	1,98	703	
				2	Tarım, işçi	2,6	100	
3				Ormancılık	3,8	4		

* : 0,05 güven düzeyinde anlamlı; **: 0,01 güven düzeyinde anlamlı

Yapılan değerlendirme sonucunda suç bilinci ve ceza bilincinde TOİM’in ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yine suç bilinci ve ceza bilincinde 18-65 yaş arası erkek

bireylerin daha bilgili olduğu tespit edilmiştir. Farkındalık testine göre eğitim düzeyleri iki grup olarak ayrılmıştır. Hiç okumayan ve ilkokul düzeyinde eğitim alanları temsil eden grubun bilinç düzeyi, ortaokul, lise, önlisans ve lisans okuyanların grubuna göre daha düşük tespit edilmiştir. Suç bilinci düzeyi, gelir kaynağı açısından iki gruba ayrılmış olup ticaret ve ormancılık gelir kaynağına sahip grubun daha bilinçli olduğu görülmüştür. Ceza bilinci düzeyi bakımından da yine iki grup tespit edilmiş olup ormancılık gelir kaynağına sahip olanların ceza bilincinin yüksek olduğu görülmüştür.

Özel orman mülkiyetinin ormanların korunmasında etki yapıp yapmayacağı konusunda işletmeler arasında çok küçük bir fark olduğu görülmüş olmasına rağmen cinsiyet açısından erkeklerin kadınlara oranla özel orman mülkiyetini istemediği tespit edilmiştir. Yaş bakımından anlamlı gruplar oluşturulamamış, eğitim ve gelir düzeyleri açısından üç farklı grup tespit edilmiştir. Özel orman mülkiyetinin korumaya olumlu etkisinin olmayacağını düşünen grup lisans ve ön lisans mezunları iken gelirini ormancılıktan sağlayan kişilerin özel orman mülkiyetini tercih etmesi üzerinde önemle durulması gereken ayrı bir konu olarak tespit edilmiştir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, tüm Dünya’da küresel bir sorun olarak görülen orman suçlarının Türkiye’deki nedenleri ve sonuçlarının tespit edilmesi, halkın orman suçları konusundaki bilinç düzeyi ve hukukun etkinliğinin sorgulanması amacıyla ele alınmıştır. Orman alanı bakımından yoğun bir bölge olan KOBM’nin iki işletmesinde halk ile anket yapılarak, orman suçları, cezaları, yargı süreci, orman kanunundan doğan hakların bilinç düzeyi araştırılmış, halkın gözünde suçların önemi ve işleniş nedenleri, sosyo ekonomik durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Araştırma alanındaki yöre halkının tamamına yakını (%97’si) ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünmekte, %65’i ise bu korumayı sağlamak için devlet denetimini yeterli görmektedir. Anket sonuçlarına göre, yöre halkı ormanların sağladığı faydaların farkındadır ve ormanların insan kaynaklı müdahalelerden korunması için devlet tarafından koyulan kanunlara ve denetimlere ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Dünya geneline bakıldığında da, dünya ormanlarının yaklaşık %12’si yasal olarak hasat veya sömürüden korunmaktadır (Siry vd., 2005). Buna rağmen ormanların yasadışı etkinliklerden zarar gördüğü çeşitli rapor ve yayınlarda belirtilmiştir (World Bank, 2006; UNODC, 2012; Nellemann vd., 2014). Örneğin devlet denetlemesinin suç oranlarını azaltabileceği düşüncesi ile Government of Cambodia tarafından “Forest Crime Monitoring and Reporting Unit in October 1999” kurulmuş, ancak bu proje, büyük suçlulara karşı harekete geçmek için kötü işleyen bir hukuk sistemi, yerel halkın az katılımı ve maddi destek eksikliği gibi problemlerle başa çıkmak zorunda kalmıştır (World Bank, 2009).

Seçilen alandaki halkın orman suçları konusundaki bilinç düzeyi oldukça yüksek tespit edilmiştir. Ancak cezalar ve yargı süreci bakımından bu oranın düştüğü görülmüştür ki bu durum kişilerin suç bilincinin yüksek olması ile suçun işlenmemesi, ceza ve yargı süreci ile karşılaşmadığını göstermektedir. Araştırma alanındaki halkın bilinç düzeyinin yüksek olması, suç oranlarının düşük olmasına ve hukukun etkin olmasına destek olmaktadır. Kanunun uygulanması, gelişmekte olan ülkelerde yasadışı etkinliklerin önlenmesinde en çok uygulanan stratejidir. Ancak bu tür uygulamaların etkinliği sık sık sorgulanmış, geleneksel kanunun uygulanmasının suç oranlarını azaltmada çok az etkisinin olduğu sonuçlarına da

varılmıştır (Mukul vd., 2014). Bu nedenle orman suçlarını tespit etmek ve önlemek için yeni ve daha iyi yollar keşfetmeye ihtiyaç olduğu düşünülmektedir (Brunner vd., 1999).

Bu ihtiyaçtan hareketle anket soruları ile seçilen alandaki halkın en önemli gördüğü orman suçları; “orman yangını, nakil ve kesme ” olarak tespit edilmiştir. Uluslararası alanda benzer şekilde yapılan çalışmalar incelendiğinde; Nepal’de 20 yıllık bir dönemde ulusal ormanlar ve toplum ormanında işlenen orman suçlarının incelendiği görülmüştür (Chhetri vd., 2012). Bu makalede toplam 27 suç tespit edilmiş olup bu suçların tümünün ulusal ormanlarda işlendiği belirtilmiştir. Nepalli paydaşlara en çok hangi orman suçunun meydana geldiği sorulduğunda; “yakacak odunun yasadışı toplanması” ve “tomrukların ve direklerin yasadışı kesilmesi” cevaplarının alındığı belirtilmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında Türkiye’deki yöre halkının, ormana daha fazla zarar veren, hatta kendi canlarına, mallarına dahi zarar verebilecek türdeki faaliyetleri daha önemli gördüğü tespit edilmiştir.

KOBM’deki halka orman suçlarının işlenme sebebinin ne olabileceği sorulduğunda ise en fazla “odun hammaddesine olan ihtiyaç ve gelir yetersizliği” cevapları alınmıştır. Yapılan diğer araştırmalarda da orman suçlarının büyük oranda zayıf yönetim, ormancılık mevzuatının zayıf yaptırımları ve zayıf izleme ve denetlemeden kaynaklandığı (Wardojo vd., 2001; World Bank, 2006), hukukun üstünlüğünün daha yüksek olduğu ülkelerde yasadışı kesim ve yasadışı faaliyetlerin nispeten az olduğu görülmektedir (Colchester, 2006). Orman suçlarının nedeni ve önleme çabalarını araştıran diğer bir çalışmada ise yerel toplulukların orman kolluk kuvvetlerinin rolü incelenmiştir. Örneğin, orman arazilerinin millileştirilmesi ve hükümet hâkimiyetinin artması eğilimini tersine çeviren “topluluk orman yönetimi”nin devletin tek başına yönetmesinden ziyade orman problemlerini daha güvenilir ve daha düşük maliyetle önleyebileceği belirtilmiştir (Brunner vd., 1999). Türkiye’de ise ormanların %99,9’u devlete ait olup “topluluk orman yönetimi” henüz uygulanmamaktadır.

Benzer bir çalışma Mukul vd., (2014) tarafından Bangladesh’te kırsal halk ile yapılmış olup anket sonuçlarına göre; yasadışı kesimlerin en büyük nedenleri fakirlik, kalıcı bir işin eksikliği ve mevcut orman kanunu ve kuralları ile ilgili sınırlı bilgiye sahip olmaları görülmüştür. Orman suçlarının işlenme sebebinin yoksullukla ilgili olduğunu tespit eden başka bir anket çalışmasında, fakir halkın daha çok yakacak odun gibi düşük değerli ürünler üzerinde suç işlerken, zenginlerin değerli odunların yasadışı kesimi ve orman alanı işgalleri suçlarının olduğu görülmüştür (Chhetri vd., 2012). Ayrıca yapılan bir başka çalışmada (Wardojo, 2001); kaçak kesimlerin önlenmesinde, personel eksikliğinin etkisinin olduğu,

yargı sürecinin iyi anlaşılammış olması ile olayların sadece %10'unun yargıya taşınması ve orman kanunu ihlallerinde cezaların çok hafif verilmesinin gelecekteki ihlaller için engel oluşturmadığı da tespit edilmiştir. Görülüyor ki, çeşitli ülkelerde yapılan benzer anket sonuçları ile KOBM'deki yöre halkının suç çeşitleri ve nedenleri benzer nitelikler göstermektedir. Bu nedenle suç çeşitleri ve nedenlerinde tespit edilen benzerlik, alternatif çözüm önerilerinde de değerlendirilmiştir.

Çalışma alanındaki yöre halkına göre orman suçlarının azalmasına ve ormanların korunmasına etki edebilecek faktörler; “orman idaresi tarafından yapılan denetimlerin artırılması, caydırıcı yasal düzenlemelerin olması, halkın bilinçlendirilmesi ve gelir düzeyinin artırılması” gibi yasal ve idari çözümlerdir. Benzer çalışmalara bakıldığında çözüm önerisi olarak; halka alternatif gelir getiricinin sağlanmasının faydalı olabileceği (Mukul vd., 2014), orman hukukunun etkinliğinin geliştirilmesi için kırsal topluluklar arasında okuma oranının gelişmesine destek verilmesi gerektiği, kırsal halkın orman haklarını nasıl düzenli kullanabilecekleri hakkında kapsamlı farkındalık sağlanması gerektiği (Colchester, 2006) ve küçük ölçekli ormancılık tabanlı ormancılık aktivitelerinin fakir kırsal halk için gelir kaynağı olabileceği (Kaimowitz, 2003) üzerinde durulduğu görülmüştür. Orman suçlarının işleniş nedenlerinin başında gelir yetersizliği ve fakirlik geldiği düşünüldüğünde, halkın gelir seviyesini artırıcı alternatif üretimlerin sağlanmasının faydalı olabileceği açıktır.

Suçların önlenmesinde yararlı olduğu düşünülen bu önlemlerin yanı sıra, Avrupa Birliği, yasadışı kayıt ile mücadele etmek için 2003 yılında bir AB Orman Yasası Uygulama, Yönetişim ve Ticaret Eylem Planı (FLEGT) önerildi. Önerilen kilit önlemlerden biri, AB'ye işlem gören kerestenin yasal olarak hasat edilmesini sağlayan bir lisanslama şemasıydı (Brack, 2005; Moiseyev vd., 2010). FLEGT Eylem Planının ana hedefi, Avrupa Birliği'ne yalnızca yasal kaynaklardan gelen kerestenin girmesini sağlamaktır (Van Heeswijk ve Turnhout, 2013). Türkiye'de bu konuda herhangi bir proje hazırlanmamış ve bu eylem planına dâhil olmamıştır. Ayrıca çalışma alanında tespit edilen suçlar uluslararası ticarete uygun nitelikte değildir çoğunlukla yerel halkın kendi ihtiyaçları ve yerel pazarlarda satarak para kazanma üzerine olduğu için bu uygulamanın Türkiye'deki orman suçlarının azaltmada etkisinin çok az olabileceği söylenebilir.

Çalışma alanı olarak seçilen iki işletmede genel olarak suç çeşitlerinin oranlarının düşük olmasının bir sebebinin de köylerde yaşayan genç nüfusun eğitim ve iş imkânları için büyük

şehirlere göç etmesi neden olduğu söylenebilir. Köylerde kalan yaşlı nüfusun da çok az bir kısmı, günlük odun ihtiyacı için orman suçu işlemektedir. Ticari amaçlı büyük ölçekli suçların daha çok büyük şehirlere yakın, kaçakçılık yapılan emvalin kolay transfer edilebileceği yerlerde yapıldığı görülmektedir.

KOİM'nin idari personeli ile yapılan yüzyüze görüşmelerde; bölge müdürlüğü tarafından belirli aralıklarla düzenlenen köy toplantılarında orman suçları ve cezaları hakkında halka bilgi verildiği, ancak buna rağmen yörede yaşayan halk bir suça karıştığına, “hareketin suç olduğunu bilmediğini ve bir daha yapmayacağını” söylediği ifade edilmiştir. İdari personel, bölge müdürlüğünde işlenen suçların genelde fakir orman köylüsünün odun hammaddesine olan ihtiyacından ve bilinçli yapıldığını söylemiştir.

KOİM'de yıllara göre işlenen suç oranlarına bakıldığında; rakamların çok yüksek olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte anket sonuçlarına göre, suçlar hakkında bilincin ortalama 2,94 düzeyinde olması suç oranlarını düşürmektedir. TOİM'de suç bilinci ortalaması 3,14 olup KOİM'ne göre çok az miktarda fazladır. 10 yıllık suç oranlarına bakıldığında ise TOİM'in sınırlarının daha büyük bir alanı kaplamasına rağmen KOİM'e göre daha az suç tutanağı olduğu görülmektedir (TOİM-218; KOİM-238). Bu duruma iki işletme arasındaki suç bilinci ortalamasında görülen 0,2'lik bir farkın sebep olduğu söylenebilir. Diğer bir ifade ile TOİM'deki halk KOİM'deki halka göre suç konusunda daha bilinçli ve suç oranları daha azdır. İki işletmenin anket sonuçları karşılaştırıldığında; TOİM'deki halkın eğitim düzeyinin ve gelir kaynağının KOİM'deki halka göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Görülüyor ki gelir kaynağının yüksek olması orman ürünlerine olan ihtiyacı azaltmış buna bağlı olarak TOİM'de suç oranları KOİM'e göre azalmıştır. Aynı şekilde eğitim düzeyi arttıkça suç ve ceza bilinci artmış buna bağlı olarak TOİM'de suç oranları KOİM'e göre azalmıştır.

Son olarak seçilen iki işletme arasındaki bilinç düzeylerinin, toplumun sosyo ekonomik ve kültürel durumlarına göre farklılıkları da analiz edilmiştir. TOİM sınırları içinde daha fazla orman alanının olmasına rağmen suç oranlarının daha az olduğu, bununda TOİM'deki halkın KOİM'nin halkına göre orman suçları ve cezaları konusunda daha bilinçli olmasına bağlanmıştır. Ayrıca TOİM'de tarım, özellikle sarımsak yetiştiriciliği Türkiye'de birinci sıradadır. Yaklaşık 3800 ailenin sarımsak tarımıyla uğraştığı (URL-3, 2018), bölgenin insan iş gücünün değerlendirildiği ve gelir getirdiği için halkın odun hammaddesine ihtiyacı daha az olup suç oranlarının azaldığı görülmektedir. Bu ve benzer şekillerde yerel halkın gelir seviyesinin artırılması, bilinçlendirilmesi, kültürel mirasları koruyabilmesi için teşvik

edilmesinin fayda sağlayacağı ortadadır. Ayrıca TOİM'deki halkın eğitim seviyesinin daha yüksek olduğu ve bu seviyenin artması ile suç bilincinin arttığı, ormanların sağladığı faydaların daha çok farkına varıldığı da tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akesen, A. ve Ekizoğlu, A. (2010). Ormancılık Politikası. *Türkiye Ormancılar Derneği Yayını*. Yayın, (6).
- Anayurt, Ö (2001). Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, Seçkin Yayınevi. 73 s.
- Artuk, M.E., Gökçen, A. ve Yenidünya, A.C. (2013). Ceza Hukuku Genel Hükümler. Adalet Yayınevi, 7.baskı, Ankara. 65-66 s.
- Ayanoğlu, S. ve Güneş, Y. (2003). Orman Suçları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları*, Rektörlük no: 4420, Fakülte no:471. 167 s.
- Aydın, D. (2006). Ceza ve Ceza Usül Hukuku, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*. 110 s.
- Bayındır, S. (2016). Orman Suçları. Legal Yayıncılık. 268-270 s.
- Birben, Ü. (2009). Cibali mübaha. II. Ormancılıkta Sosyo-ekonomik Sorunlar Kongresi (19- 21 Şubat 2009, Isparta). Bildiriler Kitabı, 395-404.
- Blaser, J. ve Zabel, A. (2014). Forest crime in the tropics. *Tropical forestry handbook*, 1-26.
- Brack, D. (2005). Controlling illegal logging and the trade in illegally harvested timber: the EU's Forest Law Enforcement, Governance and Trade Initiative. *Review of European community & international environmental law*, 14(1), 28-38.
- Borazan, A ve Görücü, Ö. (2017) Adıyaman Orman İşletme Müdürlüğünde Orman Suçlarının Ormancılık Hukuku Açısından İncelenmesi. *Turkish Journal of forest science* 1 (2) 2017: 112-133
- Brunner, J., Seymour, F., Badenoch, N. ve Ratner, B D. (1999). Forest problems and law enforcement in Southeast Asia: The role of local communities. *World Resources Institute*. 21.
- Burivalova, Z., Şekercioğlu, Ç.H. ve Koh, L.P. (2014). Thresholds of logging intensity to maintain tropical forest biodiversity. *Current Biology*, 24(16), 1893-1898.
- Cao, N.A. (2017). Timber Trafficking in Vietnam. In *Timber Trafficking in Vietnam* (pp. 145-214). Palgrave Macmillan, Cham.
- Chatterjee, S. ve Hadi, A.S. (2015). Regression analysis by example. John Wiley ve Sons. pp. 213-215.
- Chhetri, B.B.K., Larsen, H.O. ve Smith-Hall, C. (2012). Law enforcement in community forestry: Consequences for the poor. *Small-Scale Forestry*, 11(4), 435-452.
- Colchester, M. (2006). Justice in the forest: rural livelihoods and forest law enforcement (Vol. 3). Cifor.

- Contreras-Hermosilla, A. (2002). Law compliance in the forestry sector: an overview (p. 48). Washington, DC: World Bank.
- Daşdemir, İ. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınevi, Yayın No: 1536, 210 syf. ISBN 978-605-320-442-8
- Elvan, O D. (2005). Ağaç Kesme Suçunun Orman Kanunu Açısından İncelenmesi. Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University| *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 55(1), 237-260.
- Fox, T R. (2000). Sustained productivity in intensively managed forest plantations. *Forest Ecology and Management*, 138(1-3), 187-202
- Friehe, T. ve Miceli, T J. (2017). On punishment severity and crime rates. *American Law and Economics Review*, 19(2), 464-485.
- Gençay, G. ve Birben, Ü. (2016). The Effectiveness of Law on Forest Protection, Chapter 54 in Recent Researches in Interdisciplinary Sciences, St. *Kliment Ohridski University Press*, pp 722-734.
- Goncalves, M. P., Panjer, M., Greenberg, T. S. ve Magrath, W. B. (2012). Justice for forests: Improving criminal justice efforts to combat illegal logging. The World Bank.
- Gözler, K. (2008). Hukukun Temel Kavramları. Ekin basım yayın dağıtım. s. 15
- Günay, T. (2003). Ormancılığımızın Tarihçesine Kısa Bir Bakış. Tarım ORKAMSEN yayını. s. 27
- Güneş, Y. (2004). Orman Suçlarının Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* sayı 1. Cilt 54 68-69.
- Humphreys, D. (2016). *Forest crimes and the international trade in illegally-logged timber*. Handbook of Transnational Environmental Crime. Edward Elgar, Cheltenham, 168-189.
- Kaimowitz, D. (2003). Forest law enforcement and rural livelihoods. *International Forestry Review* 5(3): 199-210.
- Kaptan S (2008) Tavşanlı Orman İşletme Müdürlüğü Alabarda Orman İşletme Şefliğinin Bünyesindeki Orman Köylülerinin Orman Ve Ormancılığa Bakış Açıları. Bitirme Tezi, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Orman Amenajmanı Anabilim Dalı, Bartın, 46 s.
- Keenan, R.J., Reams, G.A., Achard, F., de Freitas, J.V., Grainger, A. ve Lindquist, E., (2015). Dynamics of global forest area: results from the FAO global Forest resources assessment 2015. *For. Ecol. Manag.* 352, 9–20.
- Kızmaz, Z. (2005). Ceza veya Kriminal Yaptırımın Suç Oranları Üzerindeki Caydırıcı Etkisi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 221-245.

- Kovandzic, T V. ve Sloan, J J. (2002). Police levels and crime rates revisited. A county-level analysis from Florida (1980–1998). *Journal of Criminal Justice*, 30(1), 65-76.
- Moiseyev, A., Solberg, B., Michie, B., Kallio ve A.M.I. (2010). *Modeling the impacts of policy measures to prevent import of illegal wood and wood products*. For. Policy Econ. 12 (1), 24–30.
- Mukul, S.A., Herbohn, J., Rashid, A.Z.M.M. ve Uddin, M.B. (2014). Comparing the effectiveness of forest law enforcement and economic incentives to prevent illegal logging in Bangladesh. *International Forestry Review*, 16(3), 363-375.
- Nellemann, C., Henriksen, R., Raxter, P., Ash, N. ve Mrema, E. (2014). The environmental crime crisis: threats to sustainable development from illegal exploitation and trade in wildlife and forest resources. United Nations Environment Programme (UNEP). pp. 321.
- OGM, (2006). Orman Varlığımız. <https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Yayinlar/Forms/DispForm.aspx?ID=46>.
- OGM, (2011). General Directorate of Forestry 2011 Annual Administrative Activity Report (inenglish)<https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/FaaliyetRaporu/General%20Directorate%20Of%20Forestry%20Annual%20Activity%20Report%202011.pdf>
- OGM, (2012). 2012 Yılı İdare Faaliyet Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- OGM, (2017). 2017 Yılı İdare Faaliyet Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- OGM, (2018). Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü İstatiksel Veriler (yayımlanmamış)
- Önder, A. (1989). Ceza Hukuku Genel Hükümler II-III, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Öztürk, B., Erdem M.R. ve Özbek V.Ö. (1998). Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Özden, S., Kılıç, H., Ünal, H.E. ve Birben, Ü. (2012). Orman Yangını İnsan İlişkisi, Türkiye Ormancılar Derneği Yayını. s. 13-15 (ISBN 978-9944-0048-7-9).
- Özden, S. ve Ayan, S. (2016). Forest crimes as a threat to sustainable forest management. *Sibirskij Lesnoj Zurnal\Siberian Journal of Forest Science*, 4, 49-55.
- Pandit, K., Bevilacqua, E., Mountrakis, G. ve Malmshemer, R.W. (2016). Spatial Analysis of Forest Crimes in Mark Twain National Forest, Missouri. *Journal of Geospatial Applications in Natural Resources*, 1(1), 3.
- Sargın, İ. (2009). Toplumsal Düzen Açısından Hukuk ve Devlet. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 157-178.
- Siry, J. P., Cabbage, F.W. ve Ahmed, M.R. (2005). Sustainable forest management: global trends and opportunities. *Forest policy and Economics*, 7(4), 551-561.

- Solmaz, Y. (2007). Muğla Orman Köylerinin Kalkınmasına Yönelik Uygulanan Politikaların Yoksulluk Düzeyi ve Orman Kaynaklarının Kullanımına Etkisi, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19/76-95.
- Stewart, D. (2014). Project leaf, and interpol's work on illegal logging and forest crime. *Environmental crime and its victims: Perspectives within green criminology*, *Green Criminology*, 236-247.
- Şen, G. (2003). Orman Suçlarının Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Karadere Orman İşletme Müdürlüğü Örneği).Kafkas Üniversitesi, *Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 1-2 (41-51).
- Şen, G., Güngör, E. ve Şevik, H. (2018). Defining the effects of urban expansion on land use/cover change: a case study in Kastamonu, Turkey. *Environmental monitoring and assessment*, 190(8), 454.
- Tacconi, L. (2012). *Illegal Logging: Law Enforcement, Livelihoods and the Timber Trade*. Routledge. s. 21.
- Toprak, M. (2017) Açıklamalı-İçtihatlı Orman Suçları. Adalet Yayınevi. 317-318
- UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) (2012). *Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit*. New York, USA: United Nations. 245.
- URL,1, 2018. <https://kastamonuobm.ogm.gov.tr/KureOIM/Lists/OrmanVarligi/AllItems.aspx>.
- URL,2, 2018. <https://kastamonuobm.ogm.gov.tr/TaskopruOIM/Sayfalar/default.aspx>.
- URL,3, 2018. <http://www.taskopru.bel.tr/index.php/sarimsak/>.
- Van Heeswijk, L. ve Turnhout, E., (2013). The discursive structure of FLEGT (Forest law enforcement, governance and trade): the negotiation and interpretation of legality in the EU and Indonesia. *For. Policy Econ.* 32, 6–13.
- Wardojo, W., Suhariyanto, S. ve Purnama, B.M. (2001). Law enforcement and forest protection in Indonesia: a retrospect and prospect. In East Asia Ministerial Conference on Forest Law Enforcement and Governance (FLEG), Bali, Indonesia. 21-24.
- World Bank (2006). *Strengthening Forest Law Enforcement and Governance Addressing a Systemic Constraint to Sustainable Development*. The World Bank Report No. 36638-GLB. USA. 43.
- World Bank (2009). *Roots for Good Forest Outcomes: An Analytical Framework for Governance Reforms*. The World Bank Report No. 49572-GLB. USA. 45.
- Yetiş, Ş. ve Özden S. (2017). Sosyal Devlet İlkesi Işığında Türkiye’de Orman Köylüsünün Durumu, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(10), s. 33-53.

- Yurdakul, A. (2011). Orman Kanununda 5728 sayılı Kanunla Getirilen Değişiklikler, Orman Suçları ve Uygulamalı Çözümler. Ankara Orman Bölge Müdürlüğü. <https://vdocuments.mx/tc-orman-suclari-ve-uygulamali-coezuemler.html>
- Yüksel, B., Akbulut, S., İpek, A., ve Baysal, İ. (2009). Türkiye'de Orman Kaçakçılık Suçları ve Kaçakçı Profilinin Değerlendirilmesi Akyazı ve Hendek Örneği. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 59(1), 1-14.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Anıl MERCİMEK
Doğum Yeri ve Tarihi : Devrekani 06.02.1993

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : İstanbul Üniversitesi 2016
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi 2019
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar : Gençay, G., & Mercimek, A. (2019). Public Consciousness and Influence of Law on Forest Crimes: Insights from Kastamonu, Turkey. Forest Policy and Economics, 106, 101978.

Stajlar :
Projeler ve Kurs Belgeleri :
Çalıştığı Kurumlar : Özdemir Mühendislik
Azdavay Entegre Orman Ürünleri

İletişim

E-Posta Adresi : anil.mercimek@hotmail.com

Tarih : 12/09/2019 (Tez Savunma Tarihi)

EKLER

EK 1. Halk ile yapılan anket

Bu anket, Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Hukuku Anabilim dalında yapılmakta olan bir Yüksek Lisans Tezi için hazırlanmıştır. Sorulara cevap vermek gönüllülük esasına dayanmakta olup sadece akademik bir çalışmada kullanılacaktır. Sorulara içtenlikle cevap verdiğiniz ve zaman ayırdığınız için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Dr. Öğr.Üyesi Gökçe Gençay (gencay@bartin.edu.tr)

Yük.Lis.Öğrencisi Anıl Mercimek (anil.mercimek@hotmail.com)

Anket Soruları

I. Bölüm

Bu bölümde genel bilgiler mevcuttur

- 1- Yaşadığınız köy : ... ..
- 2- Köyün ormana bitişiklik durumu: ... ..
- 3- Kaç yıldır burada yaşıyorsunuz: ... ..
- 4- Eğitim durumunuz : (...) okumadım
(...) ilkokul (..) ortaokul (..) lise
(...) ön lisans (..) lisans (..) lisansüstü
- 5- Cinsiyet : (.....) Kadın (.....) Erkek
- 6- Yaş Grubunuz : (.....) 18-30 (.....) 31-50
(.....) 51-65 (.....) 65 üstü
- 7- Mesleğiniz : ... ..
- 8- Gelir kaynağınız : (...) Tarım (..) Hayvancılık
(..) Ormancılık (..) Ticaret (..) Emekli
(..) İşçi (..) Diğer.....
- 9- Hanenizde kaç kişi yaşıyor: ... ..

II. Bölüm

Bu bölümde orman suçları ve toplum bilinci ile ilgili sorular mevcuttur.

- 1- Ormanların insanlardan korunması gerektiğini düşünüyor musunuz?
(...) Evet
(...) Hayır
- 2- Civarınızdaki ormanlarının korunması için devlet tarafından yeterli denetim yapılıyor mu?
(...) Evet
(...) Hayır
- 3- Sizce ormanların korunmasında aşağıdakilerden hangisi daha etkilidir?
(eğer 1'den fazla cevabınız varsa lütfen öncelik sırasına göre numaralandırınız)
(...) Yasal düzenlemelerin varlığı
(...) Cezaların yüksek olması ve caydırıcılığı
(...) Halkın bilinçlendirilmesi (eğitim toplantıları)
(...) Halkın gelir düzeyinin artırılarak ormana olan ihtiyacının azaltılması
(...) Daha fazla orman koruma memuru istihdam edilmesi
(...) Denetimin arttırılması
(...) Diğer görüşler.....

- 4- Orman Kanununda yer alan orman suçları hakkında bilginiz var mı?
(...) Evet, hepsini biliyorum
(...) Evet, çoğunu biliyorum
(...) Kısmen
(...) Hayır, çok azını biliyorum
(...) Hayır, hiç bilmiyorum
- 5- Orman suçlarının yaptırımları (cezaları) hakkında bilginiz var mı?
(...) Evet, hepsini biliyorum
(...) Evet, çoğunu biliyorum
(...) Kısmen
(...) Hayır, çok azını biliyorum
(...) Hayır, hiç bilmiyorum
- 6- Orman suçlarındaki yargılanma süreci hakkında bilginiz var mı?
(...) Evet, hepsini biliyorum
(...) Evet, çoğunu biliyorum
(...) Kısmen
(...) Hayır, çok azını biliyorum
(...) Hayır, hiç bilmiyorum
- 7- Kanunda sayılan orman suçlarının cezaları caydırıcılık açısından sizce yeterli mi?
(...) Evet yeterli
(...) Kısmen
(...) Hayır, yeterli değil
- 8- Kanunda sayılan orman suçlarından hangileri sizce önemli orman suçlarıdır?
(...) Ağaç kesme
(...) Kaçakçılık
(...) Açmacılık
(...) Hayvan otlatma
(...) İşgal ve faydalanma
(...) Orman yakma
(...) Zati ve müşterek emval üzerinde işlenen suçlar
Bunların dışında orman suçu olması gerektiğini düşündüğünüz bir hareket şekli var mı?
(...) Bence.....

9- Orman suçlarının işleniş sebebi sizce nedir?

- (...) Gelir yetersizliği
(...) Odun hammaddesine olan ihtiyaç
(...) Suç olduğunu bilmemekten
(...) Cezaların caydırıcılığın az olması
(...) Orman idaresi ile uyuşmazlıktan
(...) İstemeyerek (yangın gibi taksir ile orman suçu işlenmesi)
(...) Diğer.....

10- Orman suçları hakkında orman işletmesi veya başka bir kurum tarafından eğitim veriliyor mu?

- (...) Evet
(...) Hayır

11- Orman mülkiyetinin devlete ait değil de özel şahıslara ait olması, sizce orman suçlarının azalmasında ve ormanların korunmasında fark yaratır mıydı?

- (...) Evet, kesinlikle
(...) Evet,
(...) Belki olabilir
(...) Hayır,
(...) Hayır, kesinlikle

12- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ilişkileriniz nasıldır?

- (...) Çok iyi
(...) İyi
(...) Normal
(...) Kötü
(...) Çok kötü

13- Bir orman köylüsü olarak ormanların size sağladığı faydalar nelerdir?

(eğer 1'den fazla cevabınız varsa lütfen öncelik sırasına göre numaralandırınız)

- (...) Odun hammadde kaynağı (yapacak veya yakacak)
(...) Odun dışı orman ürünleri kaynağı (çıra, reçine, çam fıstığı, defneyapağı, ıhlamur çiçeği, kestane)
(...) Estetik güzellik
(...) Rekreatif (piknik, dinlenme alanı) kullanım
(...) Temiz, kaliteli hava, oksijen üretimi
(...) Erozyon ve sellerden korunma aracı
(...) Çeşitli orman işlerinde istihdam imkânı
(...) Tarımsal ormancılık kullanımı
(...) Hayvancılıkta kullanım
(...) Diğer Görüşler.....

14- Orman köylülerine tanınan yasal haklar konusunda bilginiz var mı?

- (...) Evet, hepsini biliyorum
(...) Evet, çoğunu biliyorum
(...) Kısmen
(...) Hayır, çok azını biliyorum
(...) Hayır, hiç bilmiyorum

15- Köylünün kanunen yıllık odun hammaddesi hakkı ve gerçekte duyulan ihtiyaç miktarı (ster) nedir?

Kullanım alanı	Kanuni hak	Duyulan ihtiyaç
Yeni inşaat için		
Tamir inşaatı için		
Yakacak için		

16- Köy sınırlarının bağlı olduğu orman işletmesi ile herhangi bir olay yaşadınız mı?

- (...) Hayır
(...) Evet; Başınızdan geçen bir olayı anlatır mısınız?

17- Orman suçları ile ilgili başınıza adli veya idari bir olay geldi mi? (yargılandınız mı)?

- (...) Hayır
(...) Evet; Başınızdan geçen bir olayı anlatır mısınız?

Eğer yargılandıysanız sonucu ne oldu?

Anketimize yaptığımız katkıdan dolayı
Teşekkür ederiz...